БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 47 (8269) | 1957 оной февралиин 24, воскресенье | Сэн 20 мүнгэн

Эдэ манай кандидадууд—эрхим түрүү нүхэдүүд!

Комплексно бригадануудые олоор эмхидхэхэ

Оронойемнай арадай ажахын бүхы һалбаринуудай улам хүгжэхэ бүри барилгын модон бүри ехээр хэрэглэгдэдэг болоо. Юуб гэхэдэ, ямаршье барилга байгаа һаа, модо хэрэглэнгүйгөөр хэгдэнэгүй ха юм. Тиимэһээ парти, правительство модо бэлэдхэлэй промышленностиин хүдэлмэришэдэй урда тон харюусалгатай зорилго табиһан байна. Энэ зорилгые бэелүүлэн, мүнөө модо бэлэдхэлэй промышленностиин түрүү модошод энэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө хойшо ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө эрид шууд тэмсэжэ байна. Үнгэрэгшэ январь һарада Карельскэ АССР-эй модошод Агууехэ Октябриин 40-дэхи ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн уряалтайгаар Советскэ Союзай бүхы модошодто хандаһан юм.

Мүнөө модо бэлэдхэлэй промышленностиин түрүү коллективүүд карельскэ модошодой уряалые хүндэтэйгөөр хүлеэн абажа, һара бүриингөө даалгабарие үлүүлэн дүүргэжэ эхилээ. Тэрэ тоодо манай республикын түрүү леспромхозууд үргэн далайсатайгаар дэлгэрһэн энэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, модо шэрэхэ графигаа саг сагтань дүүргэжэ байна. Баргажанай, Шулуутайн, Хандагатайн леспромхозуудай коллективүүд модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ түрүүшын кварталай түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлжэ ябана. Эдэ коллективүүд һүүлэй үедэ табан хоног бүхэндэ модо шэрэлгээ эрид дээшэлүүлнэ.

Урдань Шулуутайн, Баргажанай, Байкальска леспромхозууд «Забайкаллес» комбинадай гээгдэнги предприятинуудай тоодо байдаг һэн. Теэд эдэ леспромхозууд хайшан гээд гээгдэлһээ гарааб гэхэдэ, нэн түрүүндэ ажалай эмхидхэлые һайжаруулһан, үйлэдбэридэ байһан арга боломжонуудаа хэрэглэхын түлөө оролдоһон байна. Шулуутайн леспромхозой модо бэлэдхэлэй Брянска пунктда түрүүшын комплексно бригада эмхидхэгдэжэ, аша үрэ һайнтай байһаниинь элирүүлэгдээ. Урдань мастерска участогта модо отололго таллуулга хоёрой хоорондо ехэ забһар гарадаг, электрохюрөөшэн, тракторист, модо ябталагшад, гэшүүһэ сабшагшад тус бүридөө өөһэдынгөөл урдахиие хараад лэ хүдэлмэрилдэг байгаа. Мүнөө комплексно бригадын гэшүүн бүхэнэй салингынь дээдэ складта таллуулагдаһан модоной хэмжээгээр түлэгдэдэг болобо. Тиимэһээ бригадын звено бүхэн машина, зэмсэгүүдээ ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхые, хүдэлмэридөө таһалдал гаргахагүйе ехэтэ оролдодог болоо. Иимэ оролдолгын эсэстэ ажалай бүтээсэ дунда зэргээр 10—15 процентээр дээшэлнэ.

Гэхэтэй хамта, республикымнай олонхи леспромхозуудта ажалай түрүү дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэнэгүй. Тэрэ тоодо нэн түрүүн Хориин леспромхоз оролсоно. Тус леспромхозой жолоодогшод бусад леспромхозуудта орходоо эгээл холо газарта модо шэрэдэг. Теэд бүхы пунктнуудтань модые ута зандань мүнөө болотор шэрэнэгүй. Хэрбээ эндэхи жолоодогшод «МАЗ-200» маркын хүсэтэ автомашинануудаараа тус аргаар хүдэлмэрилөө һаа, түсэбһөө гадуур нилээд ехэ модо шэрэхэ аргатай. Хориин леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд, партийна организаци участогуудтаа комплексно бригадануудые эмхидхэнгүй байхань гайхалтай юм. Тиимэһээ леспромхозойнь модо шэрэхэ квартальна түсэб февралиин 15-най мэдээгээр оройдоол 40 гаран процент дүүргэгдэбэ.

Тэрэшэлэн Эриин, Хандагайн леспромхозуудта комплексно бригаданууд үргэнөөр эмхидхэгдэнэгүй. Мүн бензинээр хүдэлдэг «Дружба» гэжэ хюрөө үсөөнөөр хэрэглэгдэнэ. Иимэ таарахагүй байдалай шалтагаан юуб гэхэдэ, леспромхозой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд эдэбхи үүсхэл гаргажа, ажалай түрүү дүй дүршэл, шэнэ технологи хэрэглэхын түлөө һулаар тэмсэнэ. Энэ хойрог ябадалтай эрид тэмсэжэ, модошодой дунда техническэ һуралсал эмхидхэхэ хэрэгтэй. Тиин механизаторнуудые шэнэ техникэтэй танилсуулха, бүхы машина, зэмсэгүүдые дүүрэн хүсөөрнь ашаглаха тон шухала.

Зарим газарта дээдэ складта таллуулагдаһан модоной дуталдадаг дээрэһээ автомашинанууд миин байха баатай болоно. Комплексно бригадануудта иимэ байдал тохёолдоногүй. Электрохюрөөшэн, тракторист болон бусад мэргэжэлтэд хоорондоо нягтаар харилсан хүдэлмэрилхэдөө графигһаа үлүү гаратар модо таллуулна бшуу.

Леспромхозуудай дирекци, партийна, профсоюзна организацинууд үйлэдбэриин шэнэ технологинуудай нэгэн болохо комплексно бригадануудые олоор эмхидхэхэ уялгатай. Энэ хэрэгтэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд хүтэлбэрилхы үүргэ эзэлхэ уялгатай. Республикын модошод Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 40 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтаар угтахын, жэлэйнгээ түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхэ ёһотой.

Советскэ Армиин болон Далайн-Сэрэгэй Флодой 39-дэхи жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани Москвада болобо

Советскэ арад, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Советскэ Армиин, мүн Далайн-Сэрэгэй Флодой 39-дэхи жэлэй ойе урма баяртайгаар тэмдэглэжэ байна.

Февралиин 22-то СССР-эй Оборонын Министерствын баярай заседани Москвада болоо. Городой партийна, советскэ болон ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд энэ заседани дээрэ байлсаа.

СССР-эй Оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуков баярай заседани нээхэ зуураа, Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй 39-дэхи жэлэй ойтой дашарамдуулан, заседанида байгшадые, мүн бүхы советскэ арадые болон тэрэнэй сэрэгшэдые үнэн зүрхэнһөө амаршалба.

Москвагай промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд, албахаагшадай зүгһөө «Станколит» заводой модельщик В. Ф. Терентьев, Москвагай областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө — Виноградовска районой И. В. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, Социалистическэ Ажалай Герой В. Ф. Люкшин, городой интеллигенциин зүгһөө—СССР-эй Наукануудай Академиин вице-президент академик К. В. Островитянов, Залуушуулай Бүхэсоюзна Коммунистическэ Ленинскэ Союзай Центральна Комитедэй зүгһөө—ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь В. Е. Семичастный, столицын партийна, советскэ организацинуудай зүгһөө — КПСС-эй МГК-гэй секретарь И. Т. Марченко гэгшэд Советскэ Армиин болон Далайн-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэдые халуунаар амаршалһан байна. (ТАСС).

Эрхим механизатор

Дүй дүршэл ехэтэй, үнинэй механизаторнуудай нэгэн Петр Петрович Овсянкин Кяхтын аймагай Соведтэ депутадаар 1951 ондо түрүүшынхеэ һунгагдаа һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо нүхэр Овсянкин хододоо арад зоной найдабарида хүртэжэ, депутадаар һунгагдадаг болонхой. Өөһэдынгөө депутадые Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд ехээр хүндэлдэг, тэрээндэ этигэдэг байна.

...Бүри залуухан ябахадаа, нютагтаа түрүүшын тракторнуудай ерэхэдэ Петр аргагүйгөөр һонирхожо, иимэ хүсэ ехэтэ машиные жолоододжо ябаа һаа яагаашье золтой байха һэн гээшэб гэжэ сэдьхэдэг, хорхойтодог бэлэй. Уданшьегүй хэдэхэн жэлэй үнгэрөөд байхада Петр Овсянкин «түмэр хүлэгэй» рульда һуужа туршаа һэн. Түрүүшээр нилээд хүндэ байгаа. Үнинэй трактористнуудта туһалуулжа, ном, журналнуудые уншажа байгаад, Петр трактор жолоодожо һураһан байна. Жэл шахуу саг соо трактористын туһалагшаар хүдэлөө. Машина хүдэлгэхэдөө дүрэтэй залуу механизаторто найдажа, МТС Петр Овсянкинда трактор тушаажа үгөө һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо залуу тракторист гансашье эрхим механизатор байһанаа бэшэ, мүн шадабаритай эмхидхэгшэ байһанаа харуулаа. 1940 ондо нүхэр Овсянкин тракторна бригадын бригадираар томилогдоо һэн. Бригадынгаа хүдэлмэриие һайжаруулхын тулада Петр бүхы оролдолгоо гаргадаг байба. Теэд бригадираар удаан саг соо хүдэлхэ аргань олдоогүй, 1941 ондо манай Эхэ орондо гитлеровскэ фашистнууд дайгаар орожо, нүхэр Овсянкин албанда мордоһон байна. Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй түлөө ами бэеэ хайрлангүй, баатарлигаар дайлалдажа, Петр Овсянкин правительствын хэдэн шангуудта хүртөө.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай дүүрэхэдэ нүхэр Овсянкин түрэл нютагтаа ерэжэ, бригадаяа тушаажа абаа һэн. Энэ бригада һүүлэй олохон жэл соо МТС соогоо түрүүлжэ ябанхай. Тракторна хүдэлмэриингөө түсэбые жэл бүри дүүргэжэ, орооһо тарианай, үбһэ ногооной болон бусад культуранuудай бараг һайн ургаса хуряажа байдаг.

Үнгэрэгшэ жэлдэ—зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ бригада хүдэлмэридөө бүри эрхим амжалта туйлаба. Тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэб холо үлүүлэн дүүргэгдэжэ, орооһо тарианай баян ургаса, шэниисын полинуудай га бүриһөө дунда зэргээр 9,5 центнер ургаса хуряагдаа. Жэл соо хамта 7 мянга шахуу килограмм түлишэ алмагдаа. Колхозойнгоо ниитын малые үбһэ тэжээлээр гүйсэд хангахын тулада бригада ехэ оролдолго гаргаһан байна.

Нүхэр Овсянкин өөрынгөө наһан соо хэды олон залуушуулые механизатор болгожо табяа гээшэб. Дүршэл ехэтэй, нүхэрөөр һайн бригадиртаа туһалуулһаар залуу трактористнууд: Дондок Батуев, Лука Ганжуров, Николай Корытов, комбайнернууд—Куклин, Черепанова болон бусад эрхим механизаторнууд болонхой.

Хэдэ дахин һунгагдажа, олон жэлдэ депутадаар ябаһан Петр Петрович аймагай Соведэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг байгаа.

Мүнөөшье нютагай зон хүндэтэй баригадираа нютагтахи засагай газарай органдо — аймагай Соведэй депутадаар нэгэн дуугаар һунгахань лабтай.

А. Бадмаев.

Һунгагшад депутадуудтаяа уулзана

Улан-Удын һунгуулиин 8-дахи участогта һунгагшадай суглаан февралиин 20—21-дэ болоjo, райсоведэй депутадта кандидадууд А. И. Мороков, М. И. Суданова, В. Е. Завьялова, Б. Б. Цыденов, А. В. Никоров, Улан-Удын горсоведэй депутадта кандидадууд А. И. Есаков, Г. И. Крылов, Д. Ш. Дагбаева гэгшэдтэй һунгагшад уулзаа.

Участково комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр В. Е. Козлов һунгагшадай суглаа нээгээд, райсоведэй депутадта кандидат А. И. Мороковто үгэ үгэнэ.

Нүхэр Мороков үгэ хэлэхэ зуураа, СССР-эй Верховно Соведэй VI сессиин шиидхэбэринүүд тухай, Советскэ Союзай дотоодын болон гадаадын байдал тухай хэлээ.

Удаань этигэл найдабари олгоһонойнь түлөө һунгагшадта баяр хүргөөд, үзүүлһэн найдабариетнай дүүргэхын түлөө оролдохоб гэжэ мэдүүлбэ.

Удаань агитпунктые даагша Д. Б. Булнаев үгэ абажа, депутадта кандидат болгон дэбжүүлэгдэһэн хүн бүхэнэй намтар тухай хөөрэжэ үгөөд, эдэ нүхэд маанадай найдабари дүүргэхэ байха, тиимэһээ тэдэнэй түлөө голосоо үгэхэбди гэжэ һунгагшадые уряалба.

Уулзалгада ерэһэн депутадта кандидадуудай зүгһөө В. Е. Завьялова үгэ хэлэжэ, этигэл найдабари олгоһонойнь түлөө һунгагшадта баяр хүргөөд, энэ найдабариетнай нэрэтэйгээр дүүргэхэбди гэбэ.

Суглаан дээрэ һунгагшад А. М. Борисова, Л. М. Гольдберг, Л. Б. Базарова, З. Е. Салимова, И. В. Ченкиров ба бусад һунгагшад үгэ хэлээ.

Город доторхи худалдаа наймаа, медицинскэ хангалга һайжаруулха, гэр байра заһабарилгада, үйлсэ гудамжануудай ариг сэбэр байха хэрэгтэ анхаралаа табиха шухала гэжэ һунгагшад хэлэбэ. Һунгагшадта тоосоогоо үгэжэ байха, һунгагшадайнгаа бэшэгтэ саг соонь харюусаха хэрэгтэй гэжэ һунгагшад хэлэбэ.

Суглаанай һүүлээр 26-дахи һургуулиин ахалагша классай һурагшадай хүсөөр һунгагшадта зорюулагдаһан концерт табигдаа.

Е. Громов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын һунгуулиин 8-дахи участогта һунгагшадай депутадта кандидадуудтай уулзаһан суглаан дээрэ ажалшадай депутадуудай Городской райсоведэй депутадта кандидат А. И. Мороков үгэ хэлэжэ байна.

Л. Хайдуровай фото.

Депутадта кандидат Дэмид хүгшэн

Февралиин янгинама хүйтэн һүни. «Мүнөө һүниин туршада 12-дохи хурьгаяа абахамни, үглөө хамтадаа 214 хурьгадтай болоод байхаб»,—гэжэ Дэмид хүгшэн аман соогоо гүбэр шэбэр дуугарна. Мүнөө гараһан хөөрхэн эхир хара хурьгадаа тэбэреэд, «Хөөрхэдни, ямар хөөрхэн гээшэбта, оролдосогой ажалаймни аша үрэ гээшэлта даа»,—гэнэ.

Хонидойнь байра дулаан, һаруул, сэбэр. 600-гаад толгой тарган тобир хонид хибэдэһээ хибэжэ хэбтэнэ. Дэмид хүгшэн тэдэнээ хараад, энеэбхилнэ. Аяар 8 жэлэй саана хонидые харалсахаяа анхан ерэһэнээ, тэрээнһээ хойшо бэрхэшээлнүүдыешье зайсуулхын түлөө тэмсэһэнээ һанана... Хонидтоо эдюулдэг үбһэ, зелёнко, концентрат гэхэ мэтэнь 1952—1953 оной үбэл эртэ дууһашоод, хонидоо хада уулын үбэрөөр харюулжа, хоролтогүйтөөр үбэлжүүлһэнээ һанана.

— Хонидоо саһа багатай газараар туужа ябаад эдеэлүүлээгүй һаа, иимэ тарганууд байхагүй һэн. Хахад үдэрэй үеэр хонидоо хужартай гү, али дабһатай уһаар уһалаад бэлшээридэ гаргадагбди. Концентрат үдэр бүри нормоор эдюулдэгбди,—гэжэ Дэмид хүгшэн хөөрэнэ.

Энэ хонишон жэл бүхэндэ 100 хонин бүриһөө 103—107 хурьгадые абажа түлжүүлдэг. Мүн нооһо хайшалалгаар түсэбөө ходо дүүргэдэг.

Хүн зонойнгоо дунда хүндэтэй Дэмид хүгшэниие Закаменай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ артелиин колхознигууд Михайловкын сомоной Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлээ.

Ш. Бакшеев.

Колхозой түрүү хонишон

Колхозой центрһээ хэдэн модоной хараанда ябахада хонидой байра харагдадаг. Энэ фермые даагша Падерин Гавриил Васильевич олон жэлдэ хони үдхэжэ, ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой. Наһатайшагшье һаа, хүхюутэй хөөрүү хүн юм. Тэрээнтэй хамта ажалладаг залуу басагад—Пелагея Вербицкая, Зинаида Мушакова ажал хүдэлмэрэе һайн мэдэхэ хонишод болоо. Эндэ хамтадаа мянга гурбан зуун толгой, нарин, нарибтар нооһотой хонид бии. Мүнөө хонидынь олоороо хурьгалжа эхилээ. Гурбан зуу гаран хонид хурьгалаад байна. Ута, үргэн аад, хуурай дал соо уршалаатаһан арһатай хөөрхэн хурьгад эхэтэеэ суг байжа бэежэнэ. Хонидынь тарган, хоолынь һайн. Тус фермэ нёдондо жэл хонин бүриһөө дунда жэшээгээр 4 килограмм 500 грамм нооһо хайшалһан, зарим хонидһоо 9 килограмм 900 грамм хүрэтэр нооһо абаһан байна. Тиимэһээ, энэ колхоз нооһо хайшалжа абалгын талаар гансахан аймаг сооһоо гадна, мүн республика дотороо түрүүлһэн байха юм. Эдэ бүгэдэнь нүхэр Падеринэй, мүн түрүү хонишо басагадай оролдосото ажалай аша габьяа мүн.

Хонин ажал хүгжөөхын тула хэдэн жэлдэ үнэн сэхээр, оролдосотойгоор ажаллажа байдаг Гавриил Васильевич Падериниие колхозой гэшүүд аймагай Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлээ.

В. Лубсанов.

ҺҮ ЕХЭЭР ҺААХЫН ТҮЛӨӨ БҮРИ ЭРШЭМТЭЙГЭЭР ТЭМСЭЕ

Мүнөөдэр толилогдоһон мэдээн дээрэһээ харахада республикын олонхи аймагууд февраль һарада һү абалгадаа анхаралаа һуладхаһан байна. Хэрбээ энэ жэлэй январь һарын һүүлшын арбан хоногто үнеэн бүриһөө 27 литр һүн һаагдаһан байгаа һаа, февралиин хоёрдохи арбан хоногто үнеэн бүриһөө 25 килограмм һүн һаагдаа. Февралиин нэгэдэхи арбан хоногто Сэлэнгын аймагай колхозууд һү һаалгаяа ехээр доошонь оруулжа, январиин гурбадахи арбан хоногтой жэшэхэдэ 21 тонно һү бага абаһан байна. Февралиин хоёрдохи арбан хоногто байдалынь ондоо болоогүй. Мүн Закаменай аймагай колхозууд энэ үедэ һү абалгаяа 16 тонно, Мухаршэбэрэй—17 тонно бага болгоһон байха юм. Иволгын, Хориин, Баргажанай, Бичурын, Зэдын болон Ториин аймагуудай колхозуудшье һү һаалгаяа доошонь оруулаа.

Түнхэнэй, Закаменай, Ахын аймагууд һү һаалгаараа ехээр гээгдэжэ байна гэжэ манай газетэдэ оло дахин бэшэгдэһэн байгаа. Теэд эдэ аймагууд мүнөө хүрэтэр гээгдэлһээ гараагүй байха юм. Эдэ аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд, МТС-үүдэй директорнүүд, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болон зооветеринарна мэргэжэлтэд гээгдэлһээ гарахын түлөө зохихо хэмжээ үшөөл абанагүй. Жэшээнь, Түнхэнэй аймагай колхозууд февралиин 1-дэ һү һаалгаяа 14.5 процент дээшэнь болгоһон байгаа һаа, февралиин 20-ной байдалаар тэрэнь оройдоо 12 процент болоо. Хэрбээ эндэ январиин гурбадахи арбан хоногто үнеэн бүриһөө 21,5 килограмм һү һааһан байгаа һаа, февралиин хоёрдохи арбан хоногто тэрэнь 20.9 килограмм хүрэтэрөө доошоо орошоо. Энэнь нёдондоной тэрэ үеынхиһөө миил 0,9 килограмм ехэ байха юм.

Февралиин хоёрдохи арбан хоногто Хэжэнгын аймагта нёдондоной энэ үеынхиһөө бага һүн һаагдаа.

Иимэ байдалые саашадаа тэсэжэ болохо гээшэ гү? Болохогүй. Тиимэһээ партиин айкомууд, аймгүйсэдкомууд, МТС-үүдэй дирекци колхоз бүхэнэй гүүртэ бүриин ямар шалтагаанаар гээгдэжэ байһаниие тодорхойлоод, һү һаалгые дээшэлүүлхэ хэрэгые гэдэргэнь татажа байһан хүнүүдтэ хэмжээ абаха уялгатай.

Республикын олонхи аймагуудта, мүн түрүүлжэ ябаһан аймагуудташье һү абалгаараа ехэ гээгдэлдэ ороһон колхозууд олон байна. Гэбэшье, эдэ гээгдэнги колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, тэндэхи партийна эхин организацинууд дутагдалнуудаараа эбсэшоод лэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые нэбтэрүүлхын түлөө ёһотоор оролдоногүй.

Жэшээ болгон Заиграйн аймагые абаад үзэе. Эндэхи «Красный опытник» колхоз февралиин хоёрдохи арбан хоногто һү абалгаяа дүрбэ дахин ехэдхэжэ, үнеэн бүриһөө 47 литр һү һаагаа бшуу. Тиихэдэ, нёдондоной энэ үедэ үнеэн бүриһөө 15 литр һү һааһан байгаа. Мүн Молотовой нэрэмжэтэ колхоз нёдондо жэл 31 литр һү һааһан һаа, мүнөө 44,5 литр һаагаа. XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз 16 литр һааһан байгаа һаа, мүнөө 31 литр һааба. Гэхэтэй хамта, адли эрхэ байдалтай байгаад эндэхи «Улаан Эрхирэг» колхоз нёдондо үнеэн бүриһөө энэ үедэ 23,7 литр һү һааһан байгаа һаа, мүнөө жэл оройдоо 19,7 литр һаажа, һү абалгаяа 2 мянган литрээр бага болгоо. Мүн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз үнеэдэйнгээ һү шэмые хахадтань оруулжа, үнеэн бүриһөө арбан хоногто арайхан гэжэ 20 литр һү һааба.

Кударын аймагай «Путь Октября» колхозой үнеэн бүриһөө үнгэрһэн арбан хоногто 52,7 литр, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо—45,3 литр һү һаажа байхада, тэндэхи Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз миил 21,4 литр һү һаагаа гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 0,6 литр һү бага һаагаа.

Ториин аймагай «Заветы Ильича», Маленковой, Калининай, Сталинай нэрэмжэтэ болон «Улаан Бургалтай» колхозуудай арбан хоногто үнеэн бүриһөө 25—35 литр һү һаажа байхада, тэндэхи Хрущевой нэрэмжэтэ, «Коммунизм», «Улаан Тори» колхозууд миил 12 литр һү һаана. Закаменай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ болон «Победа» колхозуудай 22—33 литр һү һаажа байхада, Молотовой, Ленинэй нэрэмжэтэ болон «Байкал» колхозууд оройдоол 5—8 литр һү һаажа байна бшуу. Имэрхүү байдал бусадшье аймагуудта үзэгдэнэ.

Гээгдэжэ байһан колхозуудта һүн яахадаа багаар һаагданаб гэхэдэ, тэндэ малай харууһалга, тэжээл буйлуулга, үнеэдтэ силос үгэлгэ, үнеэдые бүлеэн уһаар уһалха хэрэг гүйсэдөөр эмхидхэгдээгүй байһаар. Тэндэхи олохон һаалишад тугаллаһан үнеэдээ зүбөөр эдеэлүүлэн һаажа шаданагүй, тугаллаха үнеэдээ болзорһоонь урид шэргээжэрхинэ. Колхозуудай болон МТС-үүдэй зооветеринарна мэргэжэлтэд һаалишадые эрдэм ухаанай туйлалтануудтай, түрүүшүүлэй дүй дүршэлтэй һайса танилсуулнагүй, партийна эхин организацинууд тэдэнэрэй дунда политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулжа, социалистическэ мүрысөө саг үргэлжэ хүтэлбэрилнэгүй. Тиихэдэ партиин айкомуудай эдэ бүхы дутагдалнуудтай эбсэшоод байхань гайхалтай.

Гээгдэжэ ябаһан аймагуудайхид түрүүлжэ ябаһан Кяхтын, Тарбагатайн болон бусад аймагуудай, мүн түрүү колхозуудай дүй дүршэлые шудалжа, ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлхээр саг тулаа. Мүнөө үедэ шухалын шухала зорилго юуб гэхэдэ, бүхы һаамхай үнеэдээ дулаан газарта уянда байлгажа, рационой ёһоор эдеэлүүлхэ, гүүртэ бүхэндэ үнеэдтэ силос болон таряа талханай зүйл эдюулхэ, хаа хаанагүй солоомые хэршэжэ, извёсткын сайдамаар буйлуулжа, малда үгэхэ шухала. Мүн хаа хаанагүй үнеэд бүлеэн уһаар, дуран соогоо уһалагдаха зэргэтэй.

Республикын колхоз, совхозуудта һү һаалга тухай

1957 оной февралиин 20-ной мэдээн

Аймагууд	Энэ оной февралиин II декадада нёдондоной тэрэ үеынхитэй сасуулхада һү һаалиин дээшэлһэниинь (процентээр)	Энэ оной февралиин II декадада үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар)
Бичурын	251,0	36,7
Кяхтын	218,2	38,5
Курумканай	210,4	20,3
Кударын	201,0	33,4
Мухаршэбэрэй	186,5	29,6
Ториин	181,0	19,6
Сэлэнгын	173,5	40,7
Зэдын	172,0	31,3
Кабан[illegible]	170,0	30,4
Хориин	149,3	22,7
Яруунын	148,2	27,6
Тарбагатайн	144,8	47,8
Баргажанай	141,5	16,9
Иволгын	134,5	34,1
Заиграйн	127,0	28,5
Закаменай	115,6	11,8
Б-Кударын	114,3	20,4
Ахын	112,5	1,1
Прибайкальска	110,4	40,7
Түнхэнэй	102,8	20,9
Хэжэнгын	99,6	17,6
СОВХОЗУУДТА		
«Эрдэм»	170,6	46,0
Боргойн	102,5	37,0
Яруунын	120,9	35,0

ВСХВ-гэй Главна комитедтэ

ВСХВ-дэ хабаадагшадые шэлэн олоходоо, 1956 ондо ямар туйлалтанууд болон гурим баримталагдадаг байгааб, 1957 ондо тэдэниие һү һаалгаһаа бэшээр, хуушаарнь үлөөхэ гэжэ Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкын Главна комитет шиидхэбэ. Выставкэдэ урда тээнь хабаадагшадта тогтоогдоһондо орходоо һураггүй ехэ һү олон областиин малшад һаадаг болоо. Тиимэһээ үнгэрэгшэ жэлдэ һү һаалгын дээшэлһые болон экономическа зоно бүриин областьнуудай онсо илгаае анхаралдаа абан үнеэдһээ бүри ехэ һү һаажа абахаар хараалагдаа.

1957 ондо хүдөө ажахые амжалтатайгаар хүгжөөһэнэй түлөө Социалистическэ Ажалай Геройн нэрээргэтэй болоһон, орденууд болон медальнуудаар шагнагдаһан колхознигууд, совхозуудай болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд, партийна болон советскэ хүдэлмэрилэгшэд 1957 ондо ВСХВ-дэ хабаадагшадаар баталагдаха гэжэ Главна комитет тогтоогоо.

(ТАСС).

Вячеслав Александрович Малышев хүдөөлүүлэгдэбэ

Гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша, КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүн, СССР-эй Госэкономкомиссиин түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо — СССР-эй Министр, Социалистическэ Ажалай Герой Вячеслав Александрович Малышев февралиин 22-то Москвада хүдөөлүүлэгдээ.

Нүхэр Малышевай бэень гоё сэсэгүүдээр шэмэглэһэн үндэр табсан дээрэ Союзуудай байшангай колонно зал соо табигдаба. Партиин үнэн сэхэ хүбүүнэй дурасхаалые хүндэлэн, В. А. Малышевые һүүлшын замда мордохуулхаяа үглөөнһөө эхилэн, столицын ажалшад колонно зал руу орожо захалһан байна. Ленинградай болон Сормовой судна барилгашад, Харьковай тепловоз бүтээдэг заводой, мүн Коломенско заводой хүдэлмэришэдэй делегацинууд москвагайхидтай хамта ябалсана.

...Хүдөөлэлгые эмхидхэхэ правительственна комиссиин гэшүүд удаа дараалан нүхэр Малышевай хүүрэй хажууда ёһолон зогсобо. Союзуудай байшанда зон оруулагдахаяа болижо, зал дотор В. А. Малышевай түрэлхид болон дүтын танилнууд, КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүд, министрнүүд, СССР-эй болон РСФСР-эй Верховно Соведүүдэй депутадууд, партийна, советскэ организацинуудай түлөөлэгшэд үлэбэ.

Правительственна комиссиин гэшүүд наһа барагшын бэеые шатааһан үнэһэтэй бүмбэ үргэжэ, зал сооһоо гаргана.

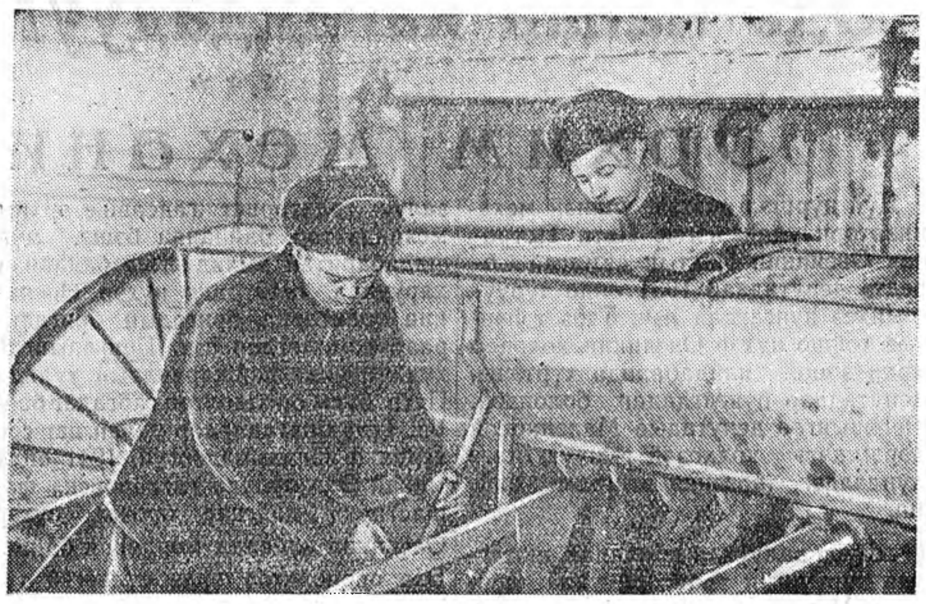
Нүхэр Малышевай үнэһые барижа ябаһан хүнүүд сэрэгэй харуултай хамта Улаан Талмай тээшэ ябаба. В. А. Малышевай дурасхаалда зорюулһан митингдэ столицын олон мянган ажалшад суглараа. Мүн Ленинградай, Коломнын, Кунцевай ажалшадай делегацинууд эндэ ерээ.

Нүхэд К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, Г. К. Жуков, Л. И. Брежнев, Д. Т. Шепилов, Н. М. Шверник, Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов гэгшэд, мүн хүдөөлэлгэ эмхидхэхэ правительственна комиссиин гэшүүд мавзолейн трибуна дээрэ гарана.

В. А. Малышевай дурасхаалда зорюулагдаһан шаналалай митингые СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр М. Г. Первухин нээбэ. КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй зүгһөө — СССР-эй Госэкономкомиссиин түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо—СССР-эй министр нүхэр А. Н. Косыгинда үгэ үгтэбэ. Һүүлээрнь тепловоз бүтээдэг Куйбышевай нэрэмжэтэ Коломенско заводой хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө —заводой хүдэлмэришэн нүхэр А. М. Юсов, инженерно-техническэ болон научна хүдэлмэрилэгшэдэй, СССР-эй гостехникын хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө—СССР-эй гостехникын түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр Ю. Е. Максарев, Москва городой ажалшадай зүгһөө—ажалшадай депутадуудай Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Н. И. Бобровников үгэ хэлэһэн байна.

Митинг дүүрэбэ. КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүд, КПСС-эй ЦК-гэй секретарьнууд, хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ талаар правительственна комиссиин гэшүүд мавзолейн трибунаһаа буужа, В. А. Малышевай шатаагдаһан бэеынь үнэһэтэй бүмбые тон дүмүүгээр үргэжэ бараад, Кремлиин хана тээшэ аалиханаар ябана. Артиллерийскэ буудалгын, СССР-эй гүрэнэй гимнын зэдэлээн доро бүмбэ Кремлиин ханада түхеэрэгдэһэн нүхэндэ хэгдэжэ, мраморна хабтагайгаар хаагдаба. Вячеслав Александрович Малышевай түрэһэн, мүн наһа бараһан үдэрынь тэрэ мрамор дээрэ баралан һиилэгдэнхэй.

(ТАСС).

Хэжэнгын МТС хүдөө ажахын машинануудые заһабарилжа дүүргэбэ. Механизатор Владимир Власов (зүүн гарһаа), Леонид Таракановский гэгшэд эрхимээр ажаллажа, үльгэр жэшээ харуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэд Власов Таракановский хоёр һүүлшын сеялкэ заһабарилжа байна. **А. Мантаевай** фото.

Оролдосотой механизаторнууд

Эгэтын МТС-эй механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Ажалаа зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар эндэ зарим тэды амжалта туйлагдажа байна. Түрүү хүнүүд Ц-Ж. Ломбоев Ц. Буткин, И. Уваров, З. Хакимов халаанайнгаа даабари үдэр бүри дүүргэнэ.

Механизаторнууд сооһоо илангаяа комбайнер Б-Х. Дашиев һайн ажалаараа шалгарна. Нүхэр Дашиев аяар 23 жэлэй туршада комбайнераар ябаха зуураа баян дүй дүршэлтэй болонхой. Мүнөө түлишын, тоһодолгын аппаратура заһабарилхадаа нормоёо 200—250 процент дүүргэнэ. **К. Борбодоев.**

МТС-эй барилгашад

Түнхэнэй аймагай Хэрэнэй МТС-эй барилгашад колхозуудтаа һүүлэй үедэ хэдэн барилга бодхоогоо. «Победа» колхоздо 150 толгой үхэрэй нэгэ байра баригдаа. Мүнөө үедэ модошо дархашуулай бригада Жэмһэг нютагта сепараторай пункт барижа эхилээ. «Энэ барилгаяа мартын эхеэр дүүргэхэбди,— гэжэ бригадир Зурбаков хөөрэнэ.

Мүн тэрэшэлэн ажал сэхэтэй хүдэлмэри механизацилха бригада «Путь Ленина» колхозой үүлтэртэ үнеэдэй фермын дэргэдэ худаг малтажа байнхай. Хоёрдохи бригадань 200 толгой үнеэдэй байрада дүүжэн харгы тодхожо, февраль һарада дүүргэхэнь.

Мүн МТС-тэ бусадшье гэр байра баригдана. Энэ оной январь һарада шэнэ бани ашаглалгада үгтэбэ. Бани соо үһэ заһаха комнато, буфет, хубсаһа үлгэхэ таһалга мэтэ бии. **Б. Бирбаев.**

Республикын колхозуудта хүдөө ажахын культурануудай үрэһэнэй шанар тухай 1957 оной февралиин 15-най мэдээн

(процентээр)

МТС-үүд	Хаагдаһан бүхы үрэһэнэй шалгагдаһаниинь	Тэрэ тоодо тарилгын шанарта хүрэтэр сэбэрлэгдээгүйнь	МТС-үүд	Хаагдаһан бүхы үрэһэнэй шалгагдаһаниинь	Тэрэ тоодо тарилгын шанарта хүрэтэр сэбэрлэгдээгүйнь
Хэрэнэй	100,0	86,8	Хориин	88,8	75,0
Курбын	100,0	80,9	Саянтын	85,9	79,3
Сэлэнгын	100,0	68,5	Хамнигадайн	81,5	69,8
Шэнэ-Бэреэнэй	100,0	65,4	Хүнтэйн	80,4	75,0
Түнхэнэй	100,0	63,0	Хэжэнгын	80,3	13,3
Иволгын	100,0	62,7	Ехэ-Кударын	79,2	66,6
Темлюйскэ	100,0	62,0	Сүхын	79,2	11,2
Итанцын	100,0	61,2	Селендумын	75,6	45,9
Баргажанай	100,0	51,3	Тарбагатайн	75,5	28,9
Чесанын	99,1	2,3	Бичурын	57,6	51,2
Үшөөтэйн	98,8	89,5	Бургалтайн	57,2	76,8
Кяхтын	98,1	60,2	Ториин	53,6	73,9
Ехэ-Куналейн	97,6	65,7	Охин-Булагай	44,2	69,0
Цагаан-Усанай	96,3	90,4	Хонхолойн	39,1	26,6
Жэрэмэй	95,8	27,0	Бага-Куналейн	38,7	66,7
Кабанскын	95,7	61,3	Гашейн	34,6	46,8
Үдын	92,9	70,3	Суулгын	28,3	23,8
Закаменай	91,0	56,6	Эгэтын	17,9	100,0
Погранична	91,0	63,0	Нарһатын	—	—

КОМСОМОЛЬСКО АЖАБАЙДАЛ

Залуушуулай эдэбхи

Манай республикын залуушуул мүнөө жэлдэ Москвада болохо залуушуулай Бүхэсоюзна фестивальда хабаадалсаха эрхэ олохын тула бэлдэжэ байна. Хаа хаанагүй предприяти, колхоз болон эмхи зургаануудта уранһайханай самодеятельностиин кружогууд эмхидхэгдэжэ, тэрээндэ арад зоной оюун бэлигтэн олооро хабаадалсана.

Улан-Удын паровозо - вагонно заводой залуушуул фестивальда яһала һайнаар бэлэдхэжэ байнхай. Һаяхан зоводой уранһайханай самодеятельностиин коллективүүдэй харалга боложо, һонирхолтой, һайн һайн номернууд шэлэгдээ. Паровоз-хабсаралгын цехын залуушуулай уранһайханай самодеятельностиин коллектив түрүү һуури эзэлжэ, һаяар үнгэргэгдэхэ Железнодорожно районой залуушуулай фестивальда хабаадаха эрхэ олобо.

Паровоз-хабсаралгын цех завод соогоо эгээл томо цехүүдэй нэгэниинь юм. Цехын комсомольско организаци 125 комсомолшуудһаа бүридэнэ. Эдэнэй дунда гоё һайхан хоолойтой дуушаад, хүнгэн солбон хатаршад, бэлигтэй хүгжэмшэд нилээд олон юм. Тэдэнэй бэлиг шадабариие элирүүлэн хүдэлмэриие нь зүбөөр эмхидхэхэ тон шухала байһан юм. Түрүүндээ энэ цехтэ уранһайханай самодеятельностиин кружок байбашье, мүртэй юумэ хэдэггүй шахуу, мүн репертуарыншье һонирхолгүй байгаа һэн.

Цехын комсомолшууд парторганизациин туһаламжаар декабрь һарын эхин багаар бэлиг шадабаританаа эмхидхэжэ захалһан байна. Энэ хэрэгые комсомолой организациин секретарь Борис Ветковский толгойлжо, тэрээндэ комсомолшууд Юрий Ушаков, Олег Борецкий, Юрий Субботин, Валентин Романов болон бусад эдэбхитэйгээр туһалалсаа. Хоорой хүдэлмэриие Олег Борецкий хүтэлбэрилдэг. Олег Борецкий өөрөө шадамар аккордеонист юм. Багаһаа хойшо хатар нааданда, хүгжэмдэ дуратай байһан Юрий Ушаков хатарай группые хүтэлбэрилнэ, мүн өөрөөшье хатарна, дуу дуулана.

Тиигэжэ цехын залуушуул хүдэлмэриингөө һүүлээр үдэр бүри сугларжа, элдэб һонин номернуудые бэлэдхэдэг болоо. Түрүүшээр нилээдгүй бэрхэшээлнүүд тохёолдоо. Юуб гэхэдэ, зарим хүнүүд хоёрдохи, гурбадахи халаанда ажалладаг байжа, самодеятельностиин хүдэлмэридэ хабаадалсаха аргагүй байба. Энэ асуудал партийна, комсомольско суглаан дээрэ хэлсэгдэжэ, гуримшуулагдаһан байна. Хоёрдохи бэрхэшээлынь юун байгааб гэхэдэ, самодеятельностьдэ хабаадагшадые таарамжатай, гоё һайхан хубсаһаар хангаха шухала байба. Энэ асуудал комсомолой суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, элдэб дурадхалнууд оруулагдаа һэн.

Цехын комсомолшууд болон залуушуул ажалайнгаа һүүлээр түмэр түдэгэ суглуулгада хабаадалсажа, 50 тонно тушааһан байна.

Энээнһээ гадна, кузнечнэ цехтэ ... дэлмэрилжэ, цехын шалые ... плитануудаар хушаһан байха ... Мүн түлбэритэй хэдэн вечер ... үнгэрэгдэжэ, тэндэ уранһайха... концерт харуулагдаа, танца, ... наадан эмхидхэгдээ һэн. Эдэ ... дэ хэмжээ-ябуулгануудһаа олд... мүнгэн фестивальда бэлэдх... горьтой туһа боложо, хубсаһа... нар абаха арга олгоо.

Мүнөө цехын уранһайханай ... модеятельность 35 хүнһөө бүр... нэ. Хоорто хабаадагшад «Дэлх... залуушуулай марш» гэхэ мэтэ ... дэн дуунуудые шадамар бэр... гүйсэдхэнэ. Нүхэр М. Дулов ... «Байгалай матросууд», ... А. Литвинцев украин ар... «Солнце низенько» гэжэ дуу ... дуулана. Хатарай группа гу... хатар наада бэлэдхээ. Тэдээн со... Ушаков Субботин хоёрой наад... «Цыганочка» илангаяа һонир... той.

Залуушуул фестивальда бэ... хэлээ гансахан уранһайха... самодеятельностеэр хизаарл... бэшэ, мүн спортоор бэлэдхэл ... гэнөөр ябуулна. Волейб... но команда завод соогоо нэгэд... һуури эзэлнэ. Энэ командые це... физорг В. Кащеев хүтэлбэри... юм. П. Дудков санаар шада... бэрхээр ябадаг. Тэрэ Москва о... жо, санашадай мүрысөөндэ хаб... даһан байна. Мэргэжэлтэй бо... Ю. Ушаков Культурын Ордо... дэргэдэхи боксын секциие хүтэл... рилнэ. Иимэ спортсменүүд ... олон.

Нютагай Соведүүдтэ һунг... һунгалтада бэлэдхэлдэ цехын к... сомолшууд эдэбхитэйгээр хаб... далсана. Цехын 19 агитатор ... гагшадай дунда ойлгууламжын ... дэлмэри ябуулдаг. Мүн һунг... шадта уранһайханай самодеяте... ностиин коллектив концерт хар... на. Һаяхан болоһон республи... предприятинуудай залуу түр... шүүлэй слёдто цехын олон хүн... хабаадалсаа, уранһайханай са... деятельность концерт харуулаа.

Фестивальда бэлэдхэхынгээ ... жуугаар паровоз-хабсаралгын ... хын комсомолшууд эршэмтэйг... ажаллана. Цехтэ комсомолшу... залуушуулай 7 бригада эмхид... дэнхэй. Нүхэд В. Вараксин, ... Кошельков гэгшэдэй даадаг б... гаданууд һарынгаа түсэбые ... процент дүүргэнэ. Мүн фестива... да хабаадагшад Ю. Ушаков ... рэйнгөө даабариие 300—400 ... цент, Ю. Субботин—250, В. Ро... нов—270, М. Платонов—250 ... цент дүүргэжэ, түрүүшүүлэй зэрг... ябадаг. Эндэхи комсомолшууд ... часта бүтээгдэдэг хүдэлмэриие ... часта хэжэ дүүргэе» гэһэн ура... тайгаар заводой бүхы комсомо... шуудта хандаһан байна. Абаһ... уялгаа бодото хэрэгээрээ дүүр... нэ. Паровоз-хабсаралгын цех ... кабрь—январь һарануудта нэгэ ... гэ паровоз түсэбһөө гадуур за... барилаа.

А. Данилов.

Эгүүридэ мүнхэ, хэтэдээ мүхэшэгүй болгаро-советскэ хани барисаан

(„Правда“ газетын февралиин 22-ой түрүү бэшэг).

Болгариин Арадай Республикын Правительственна делегаци үсэгэлдэр Москваһаа Эхэ орондоо мордоо. Тус делегациие Советскэ Союзай арад тон халуунаар, нүхэдэй ёһоор угтаһан байна. Социализм байгуулха хэрэгтэ, эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ байһан ахадүү арадайнгаа түлөөлэгшэдые советскэ хүнүүд айхабтар баяртайгаар угтаба. Москвада болоһон гүрэнэй, партийна хэлсээнүүд үнэн зүрхэнэй, үгэеэ хүсэд ойлголсолгын оршон байдалда үнгэржэ, зүбшэн хэлсэһэн асуудалнуудаараа делегацинууд нэгэн һанамжатай болоо.

Социалистическэ лагериин хэдэн оронуудай хоорондо һүүлэй үедэ болоһон хэлсээнүүдтэл болгаро-советскэ хэлсээншье социалистическэ лагериин арадуудта тон ехэ туһатай байхаһаа гадна, айхабтар ехэ уласхоорондын удхашанартай. Энэ хэлсээн агууехэ социалистическэ лагериин арадуудай уласхоорондын байдалые улам бүри бэхижүүлжэ, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал тогтоохын түлөө бүхы ороной ажалшадай тэмсэхэдэнь туһа хүргэнэ.

Советско-болгарска Декларацида уласхоорондын олон шухала асуудалнууд тон наринаар шэнжэлэгдээ. Советскэ Союз болон Болгариин Арадай Республика гадаадын политикын талаар саашадааашье бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө, капиталистическэшье, социалистическэшье байгуулалтатай гүрэнүүдтэй эбтэйгээр зэргэ оршон байхын түлөө тэмсэхэ байна гэжэ хоёр ороной правительствонууд нэгэн дуугаар мэдүүлбэ.

Египедтэ болон Венгридэ империалистнуудай үүдхэһэн дайн сэрэгэй буруу һүрөөшье һаань, мүнөөнэй уласхоорондын байдал үшөөл шахардуу шанга байһаар зандаа. Тиимэһээ бидэ, тэмсэлээ мүнөө үедэ улам эршэмтэйгээр ябуулха зорилготойбди. Дэлхэйн олонхи гүрэнүүд уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һуларуулха, «хүйтэн дайнай» хойшолонгуудые усадхахын түлөө тэмсэнэ. Тиихэдэнь США-гэй болон бусад хэдэн гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд уласхоорондын байдалые шангадхажа, дайнда бэлэдхэл хэжэ байна.

Америкын тусхай зорилготой сэрэгэй атомна частьнууд ондоо гүрэнэй газар дээрэ байралха ёһогүй гэжэ Советскэ Союзай болон Болгариин Арадай Республикын Правительствонууд эрид шууд мэдүүлһэн юм. Хэрбээ эдэ частьнууд ондоо гүрэнүүдтэ байрлабал, энэнь атомна дайнда сэхэ бэлэдхэһэн ябадал болохо байна. Эдэ түсэбүүдэй бэелүүлэгдэжэ, хүсэндөө оруулагдаа һаань, хойшолонгуудайнь түлөө гансашье США-гэй правительство бэшэ, харин өөһэдынгөө газарта атомна частьнуудые байралуулхаа зүбшөөһэн правительствонуудшье харюусаха ёһотой гэжэ хоёр правительствонууд мэдүүлбэ.

Иимэ байдалай тогтоод байхада, Советскэ Союз болон Болгариин Арадай Республика Варшавска договорые, мүн аюулгүй амгалан тайбан байдалые сахиха зорилгоор абаһан уялгануудаа дүүргэхээр бэлэн байһанаа дахин мэдүүлһэн байна. Тиихэтээ хамта Хойто-Атлантическа сэрэгэй дайшалхы бүлэглэлэй байһан дээрэһээ, бэеэ хамгаалхын тулада Варшавска сэрэгэй союз тогтоогдоһон байгаа гэжэ Советскэ Союз, Болгариин Арадай Республика мэдүүлһэн байгаа. Хэрбээ Европын сэрэгэй бүлэглэлнүүд усадхагдажа, хамтаараа аюулгүй байдал сахиха бүхэ-европейскэ системэ байгуулагдаа һаань, дайнай аюул зайсажа, үни удаан саг соо амгалан тайбан байдал тогтохо һэн гэжэ хоёр правительствонууд урдынхидаал адли тоолоно. Советскэ Союз болон Болгариин Арадай Республика Европодо хамтаараа бэеэ хамгаалха системэ байгуулхын түлөө, зэбсэгтэ хүсэнүүдые болон буу зэбсэгые бүгэдэ ниитээрээ нилээдгүй горьтойгоор хорообхын түлөө, атомно болон водородно буу зэбсэгые хорижо, тэдэниие туршаха ябадалые болюулхын түлөө хойшодоошье тэмсэхэ.

Капиталистическэшье, социалистическэшье байгуулалтатай бүхы оронуудтай эбэй ёһоной, нүхэдэй харилсаа тогтоохо гэжэ Советскэ Союзай, Болгариин Арадай Республикын правительствонууд эрид шиидэнхэй. Мүнөө үедэ уласхоорондын шахардуу, шанга байдалые һуларуулха арга боломжо бии гэжэ хоёр правительствонууд үнэн зүрхэнһөө этигэдэг.

СССР-эй болон Болгариин арадуудай, мүн Коммунистическэ партинуудайнь хоорондо үни сагһаа хойшо урган бэхижэһэн хани барисаан мүнөө улам бата бэхи боложо байна гэжэ советскэ болгарска хэлсээнүүд гэршэлнэ. Социализм болон коммунизм байгуулхын түлөө, эб найрамдалые бүхы дэлхэй дээрэ тогтоохын түлөө тэмсэжэ байһан ахадүү хоёр арадуудай эгүүридэ мүнхэ хани барисаае таһалха хүсэн үгы.

Социалистическэ оронууд бэе бэетэеэ нүхэдэй ёһоор харилсан, бэе бэедээ туһалалсан хүгжэнэ. Социалистическэ лагериин улам хүсэтэй болохо бүри социалистическэ гүрэн бүхэн эрхэ сүлөөтэй, бэеэ даанхай байдалтай хэтэ мүнхэдөө байха байна. Мүн социалистическэ гүрэн бүхэн өөрынгөө талаһаа социалистическэ бүхы лагериие хүгжөөн бэхижүүлхые эрмэлзэн хүсэнэ. Иигэжэ пролетарска интернационализмын агууехэ хүсэн социалистическэ нацануудые таһаршагүй нягтаар холбоно. Ахадүү ёһоной таһаршагүй энэ холбооё дайсад яажашье аашалаа һаа, һуларуулжа шадахагүй. Энээн тухай Венгридэ империалистнуудай үйлдэһэн үймөөнэй буруу һүрэһэн ябадал эли тодоор гэршэлнэ. Венгриин ажалшад Венгриин Хүдэлмэришэн-Таряашанай Революционно Правительствын хүтэлбэри доро, Советскэ Союзай болон социалистическэ бусад оронуудай ахадүүгэй ёһоор туһалһанай ашаар хархис этэгээдүүдые бута сохижо, социалистическэ туйлалтануудаа хамгаалжа шадаа.

Амгалан тайбан байдалда социалистическэ ажалаа эрхилхэ хэрэгтэнь Венгриин Хүдэлмэришэн-Таряашанай Революционно Правительство болон Венгриин ажалша арадта советскэ, болгарска арадууд, мүн тэдэнэй правительствонуудынь ахадүүгэй ёһоор хододоо туһаламжа үзүүлхээр бэлэн байха гэжэ СССР-эй, Болгариин Правительвенна делегацинууд Деклараци соогоо мэдүүлээ.

Пролетарска интернационализмын, хүсэд тэгшэ эрхэтэй байлгын, бэе бэеынгээ газар уһанай бүрин бүтэн байлгые хүндэлэлсэлгын, гүрэнүүдэй бэеэ даанхай, эрхэ сүлөөтэй байлгые, мүн өөһэд өөһэдынгөө дотоодын хэрэгүүдтэ хамааран оролсохогүй гэһэн ленинскэ гол ёһонуудта советско-болгарска харилсаан үндэһэлдэг, мүн хойшодоошье тэдэ гол ёһонуудта түшэглэхэ байна.

Советскэ Союзай болон Болгариин Коммунистическэ партинуудай делегацинуудай хэлсээн уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөндэ айхабтар ехэ удхашанартай. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, мүн Болгариин Коммунистическэ партиин хоорондошье, тэрэшэлэн бусад коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хоорондо һүүлэй үедэ мүнөө үеын шухала асуудалнуудаар һанал бодолоо байд гээд лэ хэлсэдэг, хөөрэлдэдэг ябадал ехэ туһатай байгаа гэжэ хэлсээндэ хабаадагшад тэмдэглэбэ. Партинуудай хоорондо холбоо барисаан али болохоор үргэдхэгдэхэ ёһотой гэжэ бодото байдал харуулаа.

Мүнөө үедэ уласхоорондын хархис этэгээдүүд коммунизмда эсэргүүсэн, галзуу хоротойгоор тэмсэжэ, бодото революционер бүхэндэ нангин марксизм-ленинизмын һургаал болон гол ёһонуудые бузагайруулха гэжэ, мүн коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай идеологическа нэгэдэлые һуларуулха гэжэ байха шадалаараа оролдоно. Марксизм-ленинизмые шалгажа, ондоо болгохо гэһэн һэдэлгэ бүхэндэ, тэрэниие хазагайруулан хэрэглэхэ гэһэн, уласхоорондын революционно хүдэлөөнэй зэргэнүүдтэ элдэб эсын гажа буруу номнол идхалга ябуулха гэһэн һэдэлгэ бүхэндэ эсэргүүсэн тэмсэхээр бэлэн байһанаа, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудта хододоо үнэн сэхэ байһанаа Советскэ Союзай Коммунистическэ парти Болгариин Коммунистическэ парти хоёр мэдүүлнэ.

Болгариин Коммунистическэ парти марксизм-ленинизмын һургаалые, бүхы арадуудай хани барисаанай мэдэрэлые эрид шууд баримталан, ангиин дайсадтай, элдэб эсын дотоодын дайсадтай эбсэшэгүйгөөр тэмсэнэ. Уласхоорондын социалистическэ хүгжэлтэдэ Болгариин хүдэлмэришэдэй революционно тэмсэлэй оруулһан ехэ туһа нэмэриие Советскэ Союзай коммунистнууд болон бүхы ажалшад үндэрөөр сэгнэжэ, Болгариин арадай агууехэ хүбүүн Георгий Димитровой эрэлхэг баатарлигаар тэмсэһэнд... омогорходог.

Социализмын лагериин нэгэ... лые сахижа, улам бэхижүүлхын ... лөө тэмсэхэ гээшэ хойшолуулаш... гүй шухала зорилгомнай гэжэ С... ветскэ Союзай Коммунистичес... парти, Болгариин Коммунист... ческэ парти тоолоно. Мүнөө үе... байдалда эгээл таараха элдэб ... ваар социалистическэ оронууд... коммунистическэ, хүдэлмэришэн... партинуудай харилсаа холбо... саашадаа улам үргэдхэн хүгжөө... шухала гэжэ хоёр парти онсо... тэмдэглэбэ.

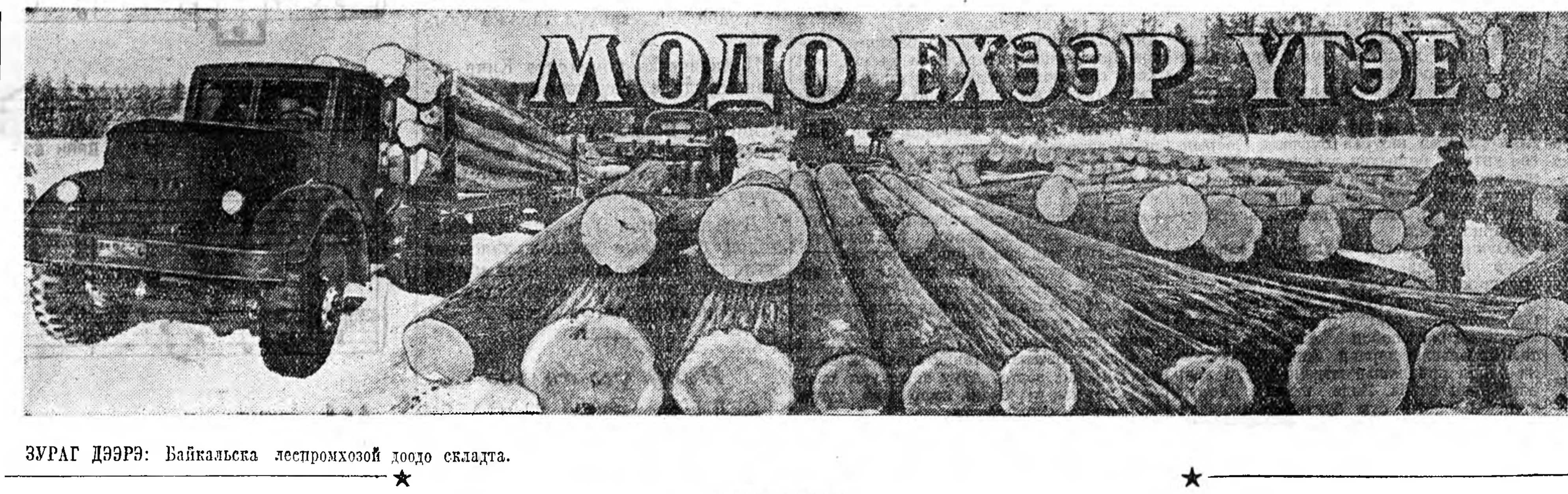
Марксизм-ленинизмын гол ё... нуудынь бодото байдал дээрэ... гараһан туладаа хубилгагдашагү... зүб байһыень хоёр оронуудта ко... мунизм, социализм байгуулха хэр... харуулаа гэжэ Советскэ Союз... Коммунистическэ парти болон Бо... гариин Коммунистическэ пар... тоолоно. Тиимэһээ тэдэнэр саа... даашье өөрынгөө ажал-ябуулга... эдэ гол ёһонуудые хүтэлбэри бо... гон, эрид шууд баримталха бай... Социализм байгуулха гол хуу... ёһонууд бүхы оронуудта хэрэгл... дэжэ болохо гэжэ КПСС бол... БКП тоолоно. Гэбэшье, социали... байгуулха арга методүүд орон б... хэнэй экономическа, социальна, ү... дэһэ яһанай онсо илгаа болон за... шалһаань дулдыдажа, ондо онд... байжа болохо.

Советскэ Союзай Коммунистиче... кэ партиин болон Болгариин Ко... мунистическэ партиин, тэрэшэл... бүхы коммунистическэ партину... дай нүхэдэй ёһоной хани барисаа... улам үргэдхэхэ ябадал эб найра... далай, мүн социализмын хүсэнү... дые бата бэхи болгоходо, мар... сизм-ленинизмын агууехэ туг до... бүхы социалистическэ оронууд... жагсаан нэгэдүүлхэ хэрэгтэ ту... нэмэри болохо байна.

Эгүүридэ мүнхэ, мүхэшэгүй бол... гаро-советскэ хани барисаан ма... даха болтогой!

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 40 жэлэй алдарта ойн хүндэлэлдэ

Эхэ оронойнгоо барилгануудта

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Байкальска леспромхозой доодо складта.

Жэлэйнгээ түсэбые — ноябриин долоондо

...до бэлэдхэлэй промышленно-...предприятинууд жэл ерэхэ ...хүсэн түгэлдэр шэнэ техникээр, ...зэмсэгээр бүрин түгэс хан-...жа байна. Манайшье леспром-...о эхэнхи хүдэлмэри механизмын ...ээр бүтээгдэнэ.

...951 онһоо Хандагайн леспром-...о тракторнстаар хүдэлнэб. Агуу-...Октябрьска социалистическэ ре-...циин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ ...улагдаһан социалистическэ мү-...өөндэ оролсоод, ажалайнгаа ...сые эрид дээшэлүүлхын түлөө ...й леспромхозой модошод тэмсэ-... Тэрэ тоодо манайшье Наранай ...ерска участогайхид оролсонхой.

...дэнэр механизаторнууд трак-...машинануудтаа саг соонь тех-...кэ харууһа хэжэ, модо таллуул-...латуулхагүйн түлөө оролдоно-... Үдэртөө 54 кубометр модоной ...ю 70 кубометр модо тал-...набди. Манай участогта механи-...р бүхэн өөһэд хоорондоо мүры-... Хэһэн ажалаймнай дүн үдэр-...показателнин доскада гаргаг-... байдаг.

...и жэлэйнгээ түсэбые энэ жэлэй ...риин долоонсй һайндэр болотор ...рхэ гэһэн уялга абанхайб. Энэ ...ага нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүр-...н түлөө мүноо тэмсэжэ байнаб. ...Агуухэ Октябрьска социалисти-...кэ революциин 40 жэлэй ойн ...лэлдэ оронойнгоо шэнэ ба-...лгануудта һайн шанартай модо ... ехээр үгэхын түлөө республи-... модошод болон механизатор-...дые социалистическэ мүрысөөн-...ряалнаб.

Петр Андренов, Хандагайн леспромхозой тракторист.

„Дружба" хюрөөгөөр

Урдань электрохюрөөгөөр ...одо унагаахадаа нүүдэл ...электростанциһаа холо ошо-...ын аргагүй байдаг һэн. ...аримдаа электростанциин ...мар нэгэн шалтагаанаар ...огсошоходо, манайшье элек-...трохюрөөнүүд хүдэлхэгүй, ...бидэнэр мини байха баатай ...бологшо һэмди.

Мүноо «Дружба» гэжэ ...бензомоторно хюрөөтэй бо-...лоод байхадаа моторист бү-...эн мастерай заажа үгэһэн ...газарта хэдышье ехэ модо ...унагааха аргатай болоо ...шуу. Юуб гэхэдэ, энэ хю-...рөө бишыхан бензинэй мо-...тороор хүдэлнэ ха юм. Тии-...гэһээ электростанциин хү-...шэлөөшье, үгышье хадань ...бидэнэр өөһэдынгөө дура-...ай газарта һайн модо уна-...гааха аргатай байнабди.

Имагтал энэ хюрөөгэй ...техническэ харууһые зү-...бөөр эмхидхэхэ шухала. ...Илангаяа шэнэ хюрөөе тү-...рүүшынхиеэ хүдэлгэхэдөө ...ехэ нарииаар хандажа, саг ...соонь тоһодожо байгаад ...ашаглаха хэрэгтэй. Мүн ...ашададаашье элэһэн, эбдэр-...һэн юумэнүүдыень хододоо ...элгэжэ, нягтаар хаража ...байха шухала юм. Тиигэ-...бэл энэ «Дружба» гэжэ хю-...рөө модошодой гарта най-...дамтай һайн зэр зэмсэгынь ...боложо үгэдэг.

Мүноо эхэ оронойнгоо барилганануудта модо ехээр үгэхын түлөө тэмсэлэй ябажа байхадаа, үдэрэйнгөө нормые хоёр, хоёр хахад дахин үлүүлэн дүүргэнэб. Хэрбээ һайн модотой газарта һаатангүйгөөр хүдэлөө һаа, «Дружба» хюрөөгөөр гурбаншье нормо дүүргэжэ болохо байна.

Леонид Зелинский, Байкальска леспромхозой моторист.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Зелинский «Дружба» хюрөөгөөр модо унагаажа байна.

Комплексно бригада тухай

Итанцын леспромхоз үнгэрһэн жэлдэ модо бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргээгүй һэн. Ажалай эмхидхэлэй муу, үйлэдбэриин түрүү технологиие үргэнөөр нэбтэрүүлжэ шадаагүй дээрэһээ, бидэнэр Эхэ орондоо барилгын модо дутуугаар үгэһэн байгаабди.

Мүн манда үгтэһэн хүсэтэ техникые хүсэд һайнаар ашаглажа шадаагүй дээрэһээ, модо таллуулга, шэрэлгые удааруулнабди. Энэ жэлэй январь һарын түсэбые дүүргэбэшье, ажалдамнай дутуу дунда зүйлнүүд бии байһаар.

Леспромхозые гээгдэлһээнь түргэн гаргахын тулада, бидэнэр оронойи түрүү модошодой дүй дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ ёһотойбди.

Энэ жэлэй февраль һараһаа манай модо бэлэдхэлэй пунктда комплексно бригаданууд бии болгогдоо. Мастерска участок бүхэндэ мүнөө 3—3 комплексно бригада хүдэлнэ. Урдань модо унагаагшад, гэшүүһэ сэбэрлэгшэд, модо ябталагшад өөһэдынгөөл тушаалта ажалые хараад ондоо юумээр хамаархадаггүй байгаа. Илангаяа гэшүүһэ сэбэрлэгшын хүдэлмэри ехэ хүшэр хүндэ байдаг һэн. Модо отологшод гэшүүһэ сэбэрлэгшэдэй ажалые хараадаа абангүйгөөр, ямаршье бүдүүн нарин модо иишэ тиишэнь харуулаад унагаажархидаг байгаа. Тэдэнэр модо ехээр унагааба.л. салин хүлһэ ехээр абадаг байгаа ха юм.

Зүгөөр гэшүүһэ сэбэрлэгшэд унагааһан модоо гэшүүһэнһээнь сэбэрлэхын тула, нилээд ехэ «хара хүлһөө» гаргаха баатай бологшо һэн. Иишэ тиишээ эмхигүйгөөр унашаһан модые эрьюулжэ байгаад сэбэрлэхэ гээшэ ехэхэн бэрхэшээлтэй ажал.

Мүн модо ябталагшадай хүдэлмэри хүнгэн дээрэ тоологдогшо һэн. Тэдэнэр бэлэн ерэһэн модо ябталаад лэ, ондоо ямаршье ажалаар хамаархангүйгөөр заримдаа «гараа хармаандаа хээд» һуудаг һэн.

Мүнөө энэ комплексно бригадын һайн юумэниинь юуб гэхэдэ, бүхы ажал—модо унагаалгаһаа эхилээд тэрэниие ябталтар булта комплексно аргаар, бригадын гэшүүдэй хүсөөр хэгдэнэ. Тиихэдээ бригадын гэшүүд хайшан гээд лэ ехэ модо отолхо, тэрэниие түргөөр сэбэрлэхэ, таллуулха, ябталха тухай булта анхаралаа табидаг болоо. Юуб гэхэдэ, бүхы бригадаараа бүтээһэн ажалынь хараадаа абажа, хүн бүхэнэй салин хүлһэн түлэгдэнэ бшуу.

Комплексно бригадануудые эмхидхэжэ эхилһээр ажалаймнай бүтээсэ эли байса дээшэлээ. Бригада бүхэн өөһэд хоорондоо мүрысэнэ. Леспромхозой түрүү модошон нүхэр П. Ф. Суменковой комплексно бригада түрүүлжэ ябана.

Энэ жэлэй түрүүшын кварталай түсэбые манай модошод болзорһоонь урид дүүргэхээр зоригжонхой.

А. С. Кочетов, Итанцын леспромхозой «Кика» гэжэ пунктын начальник.
А. П. Колмаков,
С. Ф. Артомонов, — участогай мастернууд.

Уралан нарижуулагшад

Модо бэлэдхэлэй ба шэрэлгын хүдэлмэриие түргэдхэхын тулада уралан нарижуулагшадай үнэтэ дурадхалнууд ехэ туһа нэмэри үгэнэ.

Үнгэрһэн жэлдэ Эрийскэ леспромхоздо механизаторнуудай зохёоһон арба гаран дурадхалнууд оруулагдаа һэн. Тэдэниие үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээд байхада жэл соо 30 гаран мянган түхэриг арьбалха арга олдоһон байна. Уралан нарижуулагша нүхэр Тодонкиниие эндэхи модошод ёһотойл «гартаа дүйтэй хүн» гэжэ хэлсэдэг. Валайнгаа элэһэн дээрэһээ «ЗИЛ-150», «ЗИЛ-154» маркын автомашинануд һаатажа, модо шэрэлгые удааруулдаг һэн. Уран нарижуулагша Тодонкин мастерскойдо удаахан саг соо хүдэлмэрилһэнэйнгөө һүүлдэ, тэрэ деталиие шэнэлэн һэлгэхэ арга зохёоһон юм. Энээнэй ашаар олохон машинанууд ябаха болгогдоо һэн.

Тэрэшэлэн электрик Господинов хэдэн үнэтэ дурадхалнуудые оруулаа. Тэрэнэй зохёоһон механизмын ашаар худаг сооһоо уһа бүлэхэ хүдэлмэри гараар хэгдэхэеэ болиһоор үнинэй. Һүүлэй үедэ нүхэр Господинов түмэр үрэмдэн нүхэлдэг станок зохёожо, автомашина, тракторай электротүхеэрэлтэнүүдые заһабарилгые түргэдхэхэ арга олгоо.

Уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын хүдэлмэриие улам саашадань һайжаруулхын тула энэ леспромхоздо техническэ бюро байгуулагданхай.

Республикын леспромхоз бүхэндэ уралан нарижуулгын хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулха шухала байна. Энээгээр гүрэнэй ехэхэн мүнгэн зөөри алмагдаха бшуу.

Д. Кереев.

Карелиинхидэй уряае дэмжэнэ

— Карелиин модошодой хандалгые оронойимнай модо бэлэдхэлэй промышленностиин бүхы хүдэлмэришэд хүндэтэйгөөр дэмжэбэ. Новгородско областиин Валдайска леспромхозой модошод Карелиинхидэй хандалгада харюу болгон, жэл соо тус бүридөө 500 кубометр модо бэлэдхээд, шэрэхэ гэһэн уялга абаба,—гэжэ Баргажанай леспромхозой директор нүхэр Хацкевич хөөрэнэ.—Манайшье леспромхозой коллектив Карелиин модошодой хандалгые зүбшэн хэлсээд байхадаа, модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ түсэбөө болзорһоонь урид декабриин 5-да дүүргэхэ уялга абанхайбди.

Тус леспромхоз нёдондо жэлһээ хойшо «Забайкаллес» комбинадай түрүү предприятинуудай зэргэдэ гаранхай. Мүнөө энэ леспромхозойхид модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ кварталай түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Октябрьска революциин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ леспромхозой пунктнуудай коллективүүд эдэбхитэйгээр хабаадалсажа оронхой.

Жэлэй түрүүшын үдэрһөө модо бэлэдхэлэй Гусиха гэжэ пунктын модошод мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр үнгэрэгшэ январь һарада түсэбһөө гадуур мянга гаран кубометр модо шэрэһэн һаа, февральда бүри ехэ амжалта туйлахаар зоригжонхой. Эндэхи модошод, механизаторнууд ээлжээгээр амараад, хүдэлмэрээ таһалгаряагүйгөөр ябуулна. Мастерска участогуудта комплексно бригаданууд эмхидхэгдэжэ, ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ эхилээ.

— Карелиин модошодой уряае дэмжэн абаад, манай коллектив ажалайнгаа эршые улам шангадхажа байна. Би модо таллуулга дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, һара бүридэ мянгаһаа дээшэ кубометр модо таллуулнаб,—гэжэ тус пунктын тракторист Иннокентий Шелковников хөөрэнэ. Нүхэр Шелковниковтал адли түрүү механизаторнууд эндэ олон.

Автомашинануудта модо тээлгэ ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдэй нэгэн болоно. Гусиха пунктын модо ашаалагшад механизмуудаа һайнаар ашагладаг болоһоор ашаа тээлгээ эрид түргэдхөө. Крановщигууд Николай Мунгалов, Павел Русанов болон бусад уралан нарижуулгын дурадхалнуудые зохёожо, машинада модо тээлгэдэ тракторнуудые хэрэглэдэг болоо.

Тэрэшэлэн леспромхозой Журавлиха, Шанталык пунктнуудта мүрысөөнэй залирашагүй сохисо үдэр ерэхэ бүри шангадана. Модошон бүхэн абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаараа тэмсэжэ байна. Леспромхоз бүхыдөө һүүлэй үедэ табан хоног бүхэндэ модо шэрэлгээ 3,6 мянгаһаа 4,4 мянга кубометр хүрэтэр дээшэлүүлбэ.

М. Шагдуржапов.

Коммунистнууд түрүү зэргэдэ

Модо бэлэдхэлгын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ модошодой ба механизаторнуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха шухала байна. Мүнөө нютагай Соведүүдтэ һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ ажалшадай, тэрэ тоодо модошодой эдэбхи үүсхэлынь үдэр бүри дээшэлнэ. Холын модо бэлэдхэлэй участогуудай модошод шэнэ уялгануудые абана.

Манай партийна организациин коммунистнуудай олонхинь үйлэдбэри дээрэ — мастерска участогуудта хүдэлдэг. Партиин гэшүүд А. Мунгалов, В. Афанасьев, И. Горбулин болон бусад үнэн сэхэ ажалаараа шалгарна. Мастерска участок бүхэндэ партийна группа эмхидхэгдэнхэй. Партийна группанууд социалистическэ мүрысөөнэй дүнгые саг соонь гаргаха, модошодой дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Үдэшэндөө, сүлөөтэй сагтаа манай холын пунктнуудай модошод улаан буландаа, клубтаа сугларжа шэнэ газетэ журналнуудые уншана, лекци хөөрэлдөөнүүдые шагнана. Мүнөө модо бэлэдхэлэй участогуудта 52 агитатор хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр үйлэдбэриин түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ модошодой зориг хэшээлые бадаруулна.

Жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө манай модошод, тэрэ тоодо коммунистнууд бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байна.

А. Калинин, Байкальска леспромхозой партийна организациин секретарь

Модо шэрэлгые һаатуулхагүй

Урдань модо бэлэдхэлэй дээдэ складһаа доодо склад хүрэтэр «ЗИЛ» маркын автомашинаар модо шэрэдэг, зөөдэг байгаабди. Мүнөө манай леспромхоздо «МАЗ» маркын долоон тоннын машина ерэжэ, ажалай бүтээсэ эли бодо дээшэлэнхэй. Нэгэ ашахадаа иимэ машинада 20—25 кубометр хүрэтэр ашанабди. Гансал дээдэ складта хүдэлдэг крануд манай хүдэлмэриие хүсэд хангажа шаданагүй. Бидэнэр заримдаа һаатаха баатай болонобди. Иимэ хүсэ ехэтэ машинануудта модо түргэнөөр тээхын тула, һайн электрокранууд хэрэгтэй. Энээн тухай «Забайкаллес» комбинадай хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа табиха бээз гэжэ найдагдана.

Манай «МАЗ» машинануудта модо тээдэг крануудай муугаар хүдэлдэг дээрэһээ, үдэрэйнгөө нормые арайхан гэжэ дүүргэнэбди. Үдэртөө дээдэ складһаа доодо склад хүрэтэр 3—4 рейс хэхэ аргатай байгаад, мүнөө дээрээ хоёр рейс хэжэ үрдинэбди.

Мүн манай леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд байһан электрокрануудаа һайнаар заһабарилхын, тэрэнэй хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхын тула анхаралаа бага табина.

Бидэнэр, жолоодогшод, барилгын модо шэрэлгые бүри түргэдхэхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлнэбди. Манай гэмээр автомашинанууд нэгэшье һаатаагүй. Үбэлэй хүйтэндэ машина ашаглалга хэды бэрхэтэйшье һаань, тэрэнэй харууһые зүбөөр эмхидхэжэ, модо шэрэлгые һаатуулхагүйн түлөө оролдонобди.

Михаил Козулин, Байкальска леспромхозой жолоодогшо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: жолоодогшо М. Козулин модо шэрэлгэ дээрэ.

Модошод

1. МАСТЕР И. ГОЛЕНЕЦКИЙ

— Энэшье үбэл манай Байгал шадар хүр саһан ехэ, хүнэй бэпэндэ хүрэмөөр. Хэдышье тиимэ байгаа һаа, хүн зоной оролдолгоор, хүсэтэ техникын ашаар хэрэг ажалаа бүтээжэ, түсэб даалгабаряа дүүргэжэ байнабди, — гээд модо бэлэдхэлэй участогай түрүү мастер Иннокентий Голенецкий соггойхоноор хөөрэнэ. Хүхэрэн ногооржо байһан нэлэнхы үргэн тужа тээшэ гараараа заажа: —Энэл даа, манай хүдэлдэг газар. Урдань «баабгайн эшээлдэг, хандагайн харайдаг» бар тайга байһан юм гэлсэдэг. Мүнөөшье энэ арюухан хүбшын аглагта амба томо оньһото машинанууд үдэр һүнигүй нэержэ, ойроо хүртөөгүй ой тайгые суурлатуулан байна, — гэжэ нүхэр Голенецкий хөөрөөгөо үргэлжэлүүлэн энэ тайгын эзэн янзаар хэлэнэ.

Иннокентий Голенецкий эрхим мастернуудай нэгэн. Арба гаран жэлэй туршада энэ мастерска участогта хүдэлнэ. Анхан юрын хүдэлмэришэнөөр, удаань мотористоор, мастерай туһалагшаар ажаллаад, нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болоһон хойноо мастерска участогые даажа абаһан байха. Модошодой ажалые алишье талаһаань мэдэхэ хадаа гээгдэлдэ байһан участогые түрүү зэргэдэ гаргажа шадаа һэн. 1951 онһоо үнгэрһэн жэл болотор энэ участок, мүн бүхыдөө Байкальска леспромхоз модо бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэдэггүй байгаа. Энээнэй гол шалтагааниинь юун байгааб гэхэдэ ажалай эмхидхэл муу, модошодой ерэхэ ошохо ябадал олон, тэдэнэй байра байдал өөдэгүй, хүтэлбэрилэгшэд һэлгэгдэдэг, зэр зэмсэг, техникэ хүсэдөөр ашаглагдадаггүй байгаа. — Ушар иимэһээ нэн түрүүндэ ажалай эмхидхэлые һайжаруулха, түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, оньһото техникые хүсэдөөр ашаглаха гэхэ мэтын шухала асуудалнуудта бидэнэр анхаралаа ехээр хандуулжа эхилһэн байнабди, — гэжэ мастер Голенецкий ажал тухайгаа хэлэнэ.

Үнгэрһэн жэлэй июнь һарада энэ мастерска участогай хүдэлмэридэ эрид хубилалта боложо эхилээ һэн.Шэнэ мастер ажалаа шэнээр ябуулжа, модошон бүхэнэй үдэртөө хэхэ хүдэлмэриие тодорхойлон, тэдэнэй хэһэн ажалынь хаража, салин хүлһыень түлүүлдэг болоо. Хүн бүхэн үдэрэйнгөө даалгабариие заабол дүүргэхэ гэжэ оролдоно.

Ажалай журам болон эмхидхэлые эрид һайжаруулһанай ашаар нүхэр Голенецкиин мастерска участок модо бэлэдхэхэ жэлэйнгээ түсэбые үнгэрһэн жэлдэ ноябриин 25-да дүүргэһэн юм. Жэлэй дүүрэтэр хэдэн мянгаад кубометр модо түсэбһөө гадуур үгөө. Мүнөөшье энэ участок социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Түрүү технологиие нэбтэрүүлхэ, модошодой ажалые зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ мастер И. Голенецкий ехэхэн үүргые дүүргэһэн байна. Модо бэлэдхэлэй участогай ажал бүхыдөө һайн мастерһаа болодог бшуу. Теэд шэн зоригтой, шэрүүбтэр хара шарайтай, хурса шанга мастерые модошод хаанашье харахадаа: «Манай мастер» гэжэ омогорхон «өөрынгөө хэрэгые мэдэхэл хүн даа» гэжэ хэлсэдэг байха.

2. АЖАЛАЙ БАЯР

Участок дээрэ болөжо байһан һайншье, муушье юумэн мастерай нюдэндэ торонгүй гарагшагүй. Һаяхан зарим залуу хүдэлмэришэд үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэхэ аргатай байгаад, үбэлэй хүйтэндэ дашуураад эртэхэн отогтоо бусашадаг байба. Энээниие мэдэхэдээ Иннокентий Голенецкий залуушуулай дунда ехэхэн хүдэлмэри ябуулха баатай болобо. Нэн түрүүндэ партиин XX съездын, КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленумэй түүхэтэ тогтоолнуудта барилгые, илангаяа гэр байрын барилгые түргэдхэхэ тушаа ехэхэн анхаралай хандуулагдаһан тухайнь залуушуулда тайлбарилан ойлгуулжа үгэбэ. Эдэ барилганануудта һайн шанартай барилгын модо ехээр эльгээхэ гээшэ модошодой нэрэ хүндын хэрэг бшуу.

Һая ерэһэн модошод «харлажа байһан хадые, хүхэржэ байһан хүбшые» харахадаа «гуяа ганзагалжа», гэдэргээшье — нютагаашье бусашабал ямар юм гэжэ һанадаг байгаа. Зүгөөр алишье бэрхэшээлнүүдһээ айха сухарихагүй алдарта модошодой бүлэ соо «буйлуулагдаад» байхадаа тэдэнэр «хамтын юумэ хүсэтэй, олоной юумэ олзотой» гэжэ ойлгодог, урдаа байһан ой тайгые урихан дулаанаар хаража, өөрынгөө түрэһэн үдэһэн Түгнын гү, али Боргойн тала шэнги һанажа ябадаг болоһон байха юм. Энэншье гайхалтай бэшэ.

Иимэ эрхим һайн аха нүхэдэй дунда — мастер Голенецкий, Леонид Зелинский, Алексей Мунгалов болон бусадай дунда ябахадаа хүдэлмэри ажалдаа дүршэлтэй, хүйтэн халуунһаа айхагүй, хүн нүхэдһөө хожомдонгүй мэргэжэл шадабаритай боложо ябана ха юм. Жэшээнь, залуу модошод Михаил Тетерин, Алексей Зырянов, Дугар Шагдуржапов, Федор Бурунов болон бусад һаяхан лэ Улаан Армида алба хэжэ ерээд зүрхэнэйгөө зоригоор, комсомолой уряагаар Байгалай баян эрьедэ ерэжэ, бажагар улаан гараараа һүхэ хюрөө барижа, арбан хүнэй тэбэрижэ хүрэхэгүй ажагар улаан модо унагаажа эхилээ һэн. Түрүүшээр ядалдабашье, аха нүхэдэй аша туһаар булта мэргэжэлтэй боложо, ажалай арюухан замаар залуу бэеэ шэмэглэжэ, зарим нэгэниинь түрүү солото хүнүүдэй тоодо гаранхай. Тэдэнэй олонхинь айл бүлэ боложо, «амбаар дүүрэн талхатай, абдар дүүрэн мүнгэтэй» ан-бун гэжэ ажаһуугша.

Хоёр жэлэй саада тээ ямаршье мэргэжэлгүй байһан Дугар Шагдуржапов мүнөө трактористын туһалагшаар хүдэлнэ. Мүн залуу модошон Михаил Тетерин электрохюрөөгөөр модо унагаажа, үдэртөө хоёр нормо дүүргэнэ. Аймсоведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Виктор Кичигиниие «урданай танкист, мүнөөнэй тракторист» гэлсэгшэ.

— Иигэжэ залуу нүхэдэйнгөө ургажа, «хүнэй нюдэн дээрэ хүн боложо» байһыень харахадаа бурят зоной хэлсэдэгэй ёһоор «база хүнэй байра нэгэн, балта һүхын дэлисэ нэгэн» гэдэг зүб лэ байна даа, — гэжэ Иннокентий Голенецкий хэлээд, урматай согтой пюдөөр унажа байһан баглагар томо модонууд тээшэ хараад байгаа һэн.

Үбэлэй шанга хүйтэндэ, үбдэгһөө дээшэ хүр саһанда үдэр һүнигүй хүдэлжэ байһан модошодой шэн зоригто ажалые харахадаа «иимэ нүхэд— манай советскэ үеын хүнүүд юушье хэжэ, юушье бүтээжэ шадахал» гэжэ үнэн зүрхэнһөө хэлэхэ дуран хүрэнэ.

Ц. ДАМБИЕВ.

Прибайкальска аймагай Турка тосхон, февраль.

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

Түрэл нютагһаа холо

—Гансал хүгжэм шагнажа бү байябди! Магтаал шүлэг гү, али баллада хэн нэгэн сээжээр хэлэжэ, айлшадымнай һонирхуулха бэшэ гү?—гэжэ суглараг-шадай сагаа һониноор үнгэргэхые хүсэһэн эзэн эхэнэр дурадхана.

— Ехэл зүб! Ехэл һонин байха! — гэһэн дуун эндэ тэндэһээ дуулдаба.

Иван Кондратьев Доржо тээшэ хараба. Ямар удхатайгаар хараһыень Доржо ойлгобо. Залуу Кондратьев иигэжэ хэлэбэ:

— Господин студент Доржо Банзаров бидэндэ французска гү, али немецкэ поэдүүдһээ уншаһай гэжэ али гуйхамнай гээшэ гү? Сэдьхэл тэгшэ байһан үедөө энэ нүхэрни айхабтар һайнаар, ямаршье актёрто гартахагүйгөөр уншадаг байха.

—Уншагты гэжэ гуйябди... Зөөб, зүб!

— Генрих Гейнеһээ уншыт...

—Хэнһээ гэнэт?

— Гейнеһээ гэнэб... Залуу эрдэмтэ мыслитель, оюун бэлигтэй поэт... дуулаагүй гүт?

— Уншагты... Бү арсыт... Господин студент, бидэнэр һонирхожо, хүлеэжэ байнабди.

Тэрээн тээшэ шэртэн хараашьегүй һаа Таня намайе хаража байна гэжэ яагаадшьеб Доржо мэдэрбэ. Эдэ айлшадай дундахи тон томоотой бүдүүн эрэ хүнүүдэй нэгэниинь байха, дотороо бодожо байһан һаналаа огтошье мэдүүлхэгүй гэжэ тэрэ шиидэбэ. Тиимэһээ бараг һайнаар уншажа, Иванайнгаа магтан хэлэһэн үгые зүбтэй зүйтэй болгохо хүсэл түрэбэ... Теэдшье энэ зэргэ олон айлшадай дунда айлай һайн һайхан иимэ баярай үдэртэ сээжээр шүлэг хэлэхэ гээшэ муу бэшэ хэрэг байхашье байна.

Юу уншаа һаа таарахаб? Европодо алдар суутай боложо байһан Генрих Гейнеһээ үнэхөөрөөшье уншаха болоо гү? Үгы... Байроной зохёоһон «Хүлисэ» гэжэ шүлэг эхилхэл болоо ха. Теэд айлшад сооһоо үсөөхэн зон английска хэлэ мэдэхэ. Тэрэ мүртөө энэ шүлэг тон аалиханаар уншаха ёһотой байжа, бултанда дуулдахагүй байгаа. «Французһаа нэгэ юумэ хэлэжэ һалахал болоо хадаа» гэжэ һанан алдатараа, гэб гэнтэ өөрһөө мэдэлгүй:

— Би ородой поэдүүдһээ уншаһуу.— гэжэрхибэ.

Эндэ тэндэ хүнүүдэй альга ташаха дуулдаба.

Таниин сэдьхэлдэ тон ойро, ехэл һонирхон ойлгодог шүлэгыень уншаха хэрэгтэй гэжэ Доржо бодоно. Теэдшье «ягаан бэшэг бэшэһэн басаган энэ бэшэ юумэ аа гү?»—гэһэн өөрынгөө һэжэглэл тааха хэрэгтэй ха юм. Уншаһан шүлэгэйнгөө ашаар хэндэ дурлаһан дурлал тухайгаа хэлэжэ, Таниин хүгжэмөө хэндэ зорюулхые таагаа һаа ехэ һайн һэн. Доржо Татьяна Алексеевна тээшэ сэб сэхэ харанагүй, хэды тиигэбэшье һаань Доржын хоёр нюдэндэ Таня харагдаһаар лэ, тугаархан наадаһан хүгжэмынь зүрхэндэнь зэдэлэн дуулдаһаар лэ байна: Шекспирэй монологуудые, Корнелиин, Лессингын, Сумароковой, Ломоносовой, Хемницерэй шүлэгүүдые Доржо һанана. Теэд хэды тиигэбэшье, бусад олон шүлэгүүдһээ һонирхолтойшье һаань, мүнөө үдэшэ эндэ хэлэнгүй үнгэрөө һаа дээрэ байһан нэгэл шүлэгхэн, ягаан бэшэгые эсэслэн дүүргэһэн шүлэг хэлэнэйнь үзүүртэ ерэшэнхэй байна. Тэрэ шүлэгэй сэдьхэл зүрхэ хүдэлгэмэ, үнэн зүрхэнэй оёорһоо түрин гараһан үгэнүүд гэб гэнтэ, амаа татуулангүй бурижа, өөрһөөнь мэдэлгүй гарашаба:

Аниргүй дуугай байха гээд
Анханда хүсөө бэлэйлби;
Неделидээ ганса нэгэшье
Деревнидээ таниие хараха
Этигэл найдабаритай һаам, огтошье
Эшэгүүриим мэдэхэгүй байгаалта.

Энэ зал соо һуугшадай ехэнхидынь Сенадай болон Синодой указ циркулярнуудые үдэр бүри уншадаг байһан дээрэһээ энэ студентын ямар шүлэг хэлэһые болон хоолойнь юундэ гэнтэ һөөлдэн таһалдашаһые мэдээгүй.

Эгээл энэ үедэ хохидоһон сэдьхэл сээжын ёолһондол абяан гэнтэ дуулдаад, Таня бэеэ барингүй уйлажа, нариихан гарнуудаараа нюураа бүглөөд, өөрынгөө унтадаг бишыхан таһалга худар гүйжэ орошобо. Таниин яаһанииешье мэдээгүй хани басагадынь баһал хүл хөөрсэг бололдон, айжа хойноһоонь гүйлдэжэ арилшабад.

Юушье мэдээгүй айлшад гайхажа нюур нюураа харалсабад. Алексей Ильич юу хэхэ хэлэхэеэшье мэдээгүй, һууһан газартаа һуужал байтараа һамган тээшээ ууртайгаар хараба. Барагар шарайтай болошоһон Алексей Ильич тээшээ эрьежэ хараад, Анна Михайловна баһал яахаяашье мэдэнгүй түр зуур һалгайран байба. Эндэ гансал Доржо юунэй болоһые сүм бултыень мэдэһэндэ бэеэ муу муухай үгөөр зэмэлэн хараажа, амигүй шулуун шэнги болошоод, байрадаа байжал байба. «Яб ягаахан бэшэгэй эсэс һүүлдэнь байһан тэдэ шүлэгүүдые яахаяа, ямар тодхороор уншаа гээшэб даа?».

Эгээ энэ үедэ Доржо утаа манан соогуур хайшаашьеб нэгэ тээшээ шуумайн ниидэжэ ябаһаар өөрыгөө һанаба. Хүзүүн дээрээ толгойгүй аад, олон ялбагар орден хэрээһэтэй энгэр үбсүүнүүд, һэбюур бариһан һамгадай саб сагаан гарнууд, хүнүүдэй бэегүй мухар тархинууд манатаһан нюдэндэнь гэнтэ бии, гэнтэ үгы болоно. Танигдаа үзэгдөөгүй шэнги болошоһон нюур шарайнууд урдань холо дүтэ боложо, нэгэ удаа хүдэлэн, тиигээд байрадаа зогсон үзэгдэбэ. Тэрэнэй удаа бэеэ гартаа абажа, тугаархан Таниин наадаһан фортепиана, Таниин дээрэнь һууһан улаан стул онсолон обёорбо. «Зүб даа! Таниин уйлажа гүйһэндэ гансал Доржо зэмэтэй. Яаһан аягүй, һанагдаа үзэгдөөгүй юумэ болошодог юумэ гээшэб?» Энэ бүгэдын ушарһанһаа хойшо хэдэхэн секундын үнгэрбэшье, энээхэн сагай хугасаа хадаа хүнэй бүхэли наһанай ошоһондол удаанаар һанагдаба.

Басаганайнгаа иимэ гайхалтай юумэ гаргаһые ухаатай сэсэн эхэнь элирхэйлэн, анханайнгаа юрэнхы хоолойгоороо дуугархаяа оролдожо хэлэбэ:

— Хүндэтэ айлшад, хүлисэгты... Манай басаган үшөөл тэнэгхэн үхибүүн ха юм даа... Пушкинай зохёол ехэ уншадаг... Тиигээд «Евгений Онегин» соохи өөрынгөө нэрэтэ басаган Татьянын бэшэг уншахадаа ехэл уярдаг, зүрхөө барингүй уйладаг юм... Энээниие мэдэхэгүй дээрэһээ залуу студент айлшамнай тэрэ зохёол эхилжэрхёо ха юм даа... Манай басаган ехэл эльгэ нимгэнтэй өөдэгүйхэн юумэнһээ зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэдэг гээшэл. Анна Михайловна энэ ушаралые иимэ сэсээр элирхэйлһэндээ баяртайхан байжа, айлшад тээшээ миһэлзэн эрьежэ үргэлжэлүүлнэ:

— Хэншье бэлэй, һананагүйб, һаяхан Онегин Татьяна Ларина хоёрой дундахи урагшагүй инаг дуран тухай уншажа эхилээ. Тиихэдэнь манай басаган Таня ехэл хайратай, сэдьхэлни үбдэнэ, болигты, бү уншагты, гэжэл гуйгаа... Тиихэдэнь уншалгаяа таһалдуулха эрхэтэй болообди,—гэжэ Анна Михайловна худал үгэ хэлэжэ байһанаа мэдэншьегүй басагаяа али болохоор сагааруулна.

— Теэд яахаб даа... Наһаниинь тиимэ ха юм даа... Өөһэдөөшье Татьяна Алексеевнагай зэргэ ябаабди...,—гэжэ эзэн эхэнэр шэнги маряатай тарган Груздев купецэй һамган дуугараад, үшөө нэмээбэ: — Татьяна Алексеевна манайдашье нэгэтэ уяржа уйлашаһан юм даа.

Эдэ хоёр эхэнэрнүүдэй худал үгэ хэлэһые Доржо мэдэбэ. Таниин байдаг гэр соо худал үгын хэлэгдэһэниинь тон аягүй байбашье һаань, эхэнь басагаяа иимэ байдалһаань бэшэ юугээршье абархагүй ха юм даа,—гэжэ һанахадаа зосоонь хүнгэн болоно. Энэ үгөөрөө Анна Михайловна бодото бэеэрээ зэмэтэй Доржыешье абаралсаба ха юм. «О! Хаһа саг соогоо худал үгэ хэлэжэ шадалга гээшэ юунээр тэнтэй шадабари гээшэб даа!» гэжэ Корнелиин хэлэһэн үгэ гэнтэ Доржын толгойдо нюдэ сабшаха зуураа һанагдана.

Намда, гансал намда Таня лаб дурланхай гэжэ Доржо эгээ мүнөөл ойлгобо. «Зүб даа... Таня тэрэ бэшэг намда нэрэеэ бэшэнгүй эльгээһэн байгаа... Минии түлөөдэ иимэ борохон платье... энэ үдэшэшье үмдэһэн байна. Бултанай дунда минии студентынгээ муухан мундиртай байхые мэдээ ха юм. Намайе өөрөө тухайлжа ойлгохо бээз даа гэжэ хүгжэм дээрэшье наадажа болоо. Теэд би Таниин инаг дурые дууһынь ойлгохын орондо гэм зэмэгүй гэнэн зөөлэхэн сэдьхэлдэнь энэ зэргэ хатуу эшэгүүри асарбаб. Хүүхэн зүрхыень ямар ехэ хүндэ үбшөөр тамалбабиб...?».

Нэгэ жэл урда өөрөө Танида нэгэтэ дурлаһанаа, тиигээд нэгэ бэшэгэй үнгэгдэжэ хумхиин тооһон болотор хармаангалһанаа Доржо һанана. Тиигээд ондоо шэнэ бэшэг бэшээ һэн. Тэрэ бэшэгээ үгэн-үгэн алдаад лэ «үшөө залуухан энэ басаган юу ойлгохоб даа».— гэжэ һанахадаа хуби золдоо найдаагүй һэн.

Өөрынгөө олон бодолдо төөрижэ байһан Доржо, Анна Михайловнагай айлшадһаа хүлисэлтэ гуйһые, тиигээд ямар түргөөр ябажа, гүйхэ шахуу Танидаа ошоһые дуулаба харабашьегүй.

«...Таниин бэшэгээ дүүргээшэ эгээл тэрэ газарһаа бэшэ, харин эхинһээнь уншаһан байгаа һаам, иимэ юумэ болохошьегүй байжа болоо. Би эгээ тэрэ газарта тон ондоохоноор хэлэжэ, хоолойгоо хубилгаха һэм. Тиигээд Таниин хойноһоо тэрэ үедэ хүнэй мэдэхэгүйгөөр ажаглаха байгааб. Тиихэдээ Таниин улагад гээ һаа гү, али ондоо орёохон зан харуулаа һаа бэе бэеэ ойлголсохо байгаабди... Харин би тиигэжэ, ура наринаар хээгүй, эгээл тэрэ мүрһөө эхилшоо ха юмбиб... Юушье мэдэхэгүй, һүлэр балай амитан хадаа би өөрынгөө дурлал жаргал хоёрой гуламта дээрэ уһа адхажа байнаб... «Үлтиртэрөө шүлэ гарахагүй, үбгэртэрөө ухаа орохогүй хүн» гэжэ намайе нэрлэхэл ёһотой...».

* * *

Доржодо олон юумэ эли болобо. Таниин наадаһан хүгжэмшье сүм ойлгогдобо. Өөрынгөө аха Иванай түрэлхидһөө тон ехэ нюусаар Радищевай хатуу хорюултай зохёолые буулгажа һууһан эгээ тэрэ үедэ энээхэн Таня нэгэ газарта һуугаад үшөө юунһээшье ехэ нюуса юумэ болохо өөрынгөө инаг дуранай түрүүшын бэшэгые бэшэхэжэ байһан байгаа. Хэды олон бэшэгүүдые бэшэһэн, өөрыгөө баалаһан шоолоһоншье, хэдытэ удаа һанал хүсэлөө сэгнэжэ шэгнэжэ үзэһэн, тиигээд тэрэ бэшэгээ дахяад бэшэһэн байха. Хэды удаа бэшэгүүдээ шуулажа хаяһан, галдаһан, дахин дахин бэшэһэн байгааб? Хамаг үзэл бодолынь гансал Доржо тээшэ хандаһан байгаа. Теэд лэ ягаахан бэшэг эльгэхын түлөө ямар ехэ бодолдо абтаһан, ямараар хүсэлһэн, забдаһан байгааб? Теэд лэ Доржо хадаа иимэ бүлэ соо түрэһэн, иимэ оюун бэлигтэй, иимэ залуухан басаганай дурлахаар хүбүүн гээшэ аал? Хэндээшье хэрэггүй шаажан дүрсэ Доржо мүнөө бэлэглээ... Хэрбээ өөрынгөө һайншье, баяншье нүхэрэй, Алеша Угрюмовай мүнгэ үгөөгүй һаа, харин өөрынгөө химдахан энэ бэлэг асаржашье шадахагүй байгаа ха юм. «Амиды һайхан зүрхэнэйнгөө халуун дурлалые энэ басаганай намда зорюулһанайнь һэшхэлдэ би шаажан нааданхай һарбайба гээшэ гүб?—гэжэ Доржо дотороо улайжа эшэжэшье бодомжолно.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

* Үргэлжэлэл. Эхининь манай газетын февралиин 1, 10, 17-ной номернуудта.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XI сесси

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 21. (ТАСС). Генеральна Ассамблейн хэдэн комитедүүдэй элидхэл болон резолюциин проектнүүдые үсэгэлдэр Генеральна Ассамблей хаража үзөө.

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 22. (ТАСС). Үсэгэлдэр Генеральна Ассамблейн пленарна хоёр заседани болоо. Тэрээн дээрэ комитедүүдэй элидхэлнүүд хаража үзэгдэбэ.

Политическэ комитедтэ Кипр тушаа асуудалаар зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлүүлэгдээ. Англиин, Бельгиин, Египедэй, Боливиин, Панамын, Ирландиин түлөөлэгшэд үгэ хэлээ.

Энээнтэй хамта ондоо комитедүүд хүдэлмэрилжэ байна.

Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэ тохёолдоһон байдалые зүбшэн хэлсэхын тулада Генеральна Ассамблейн пленарна заседани февралиин 22-то үдын хойно зарлагдаха.

Неру үгэ хэлэбэ

ДЕЛИ, февралиин 22. (ТАСС). Аколодо (Нагпурай шадар) болоһон митингдэ үсэгэлдэр үгэ хэлэхэдээ, Индиин премьер-министр Неру хариин гүрэнэй нэгэшье солдадые орондоо оруулхагүйбди гэжэ мэдүүлбэ. Англиин болон хэдэн бусад гүрэнүүдэй правительствонууд Индиие досоо талаһаань һулаpуулхые оролдоно гэжэ премьер-министр онсолон тэмдэглэбэ. Индиие бэеэ даанхай болобо гэжэ соносхохынгоо урда тээ индусууд болон мусульмануудай хоорондо арсаатай болгожо, манай арадые хоёр болгон таһалха зорилгоор британска империалистнууд эгээл иимэ политика ябуулһан юм. Агууехэ зарим гүрэнүүд Индиин арадта дайсан харшаар хандана гэжэ Неру мэдүүлбэ. Индиин бэеэ даанхай политика ябуулхадань, тэдэ гүрэнүүд дураа гутана. Гэбэшье, Инди өөрынгөө энэ политикые хойшодоошье үргэлжэлүүлхэ. «Бидэнэр бэеэ даанхай энэ политикаяа мүнгөөр худалдахагүйбди»,—гэжэ Неру хэлэбэ.

Вильсон улам түргөөр зэбсэгжэе гэжэ уряална

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 22. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Зэбсэгтэ хүсэнүүдые эрхилдэг сенадай комиссида США-гэй Оборонын министр Вильсон үсэгэлдэр үгэ хэлээ. Ядахын сагта удаадахи гурбан жэлэй туршада Холбоото Штадуудай сэрэгэй гаргашань, мүн зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнь тоо мүнөөнэй хэмжээндэ гү, али энээнһээ дээшэ байха ёһотой гэжэ Вильсон хэлэбэ.

США-да самолёт бутаран унаба

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 22. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Хертфорд гэжэ нютагта Америкын сэрэгэй реактивна истребитель үсэгэлдэр бутаран унаа. Самолёт дунда һургуулиин хажууда байдаг гаражай байшан дээрэ унаһан байна. Хэдэн хүн шархатаа.

Студентнэрэй дуун

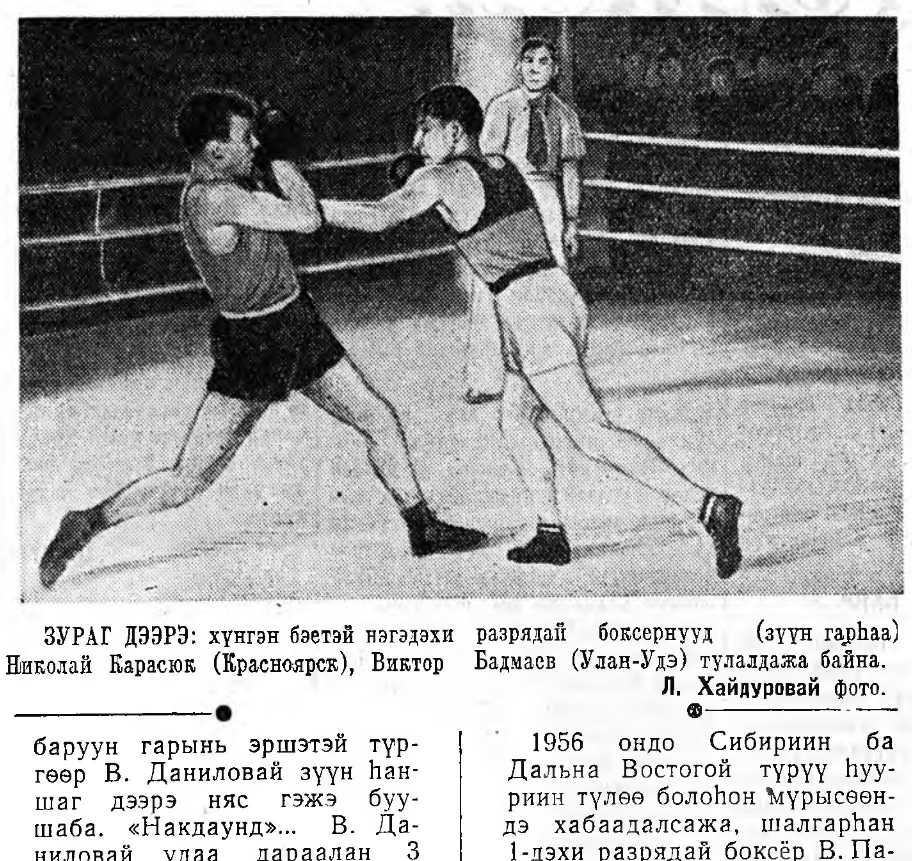
Хүгжэмынь Д. АЮШЕЕВЭЙ Үгэнь А. МАНГАТХА...

Удаан бэшэ болзороор
Улаан Үдэдэ байнабди.
Агроном багша болохоор
Ага, Зэдэһээ ерээбди.
Дабталга: Эрмэг шулуун харгытай
Эрдэмэй дабаа дабахабди.
Эдир хатуу зоригтой
Эжы, абын һургаалтайбди.
Элбэг таряа ургуулхаар
Эрдэм бэлиг олохобди.
Эхэ ороноо суурхуулхаар
Эрхим хүнүүд болохобди.
Дабталга.
Колхоз нютагтаа бусахаяа
Хэды жэлээр һурахабди.
Хамтын хэрэгтэ барандаа
Хаба шадалаа үгэхэбди.
Дабталга.

Манай боксёрнуудай амжалта

Красноярск городой боксёрнуудай суглуулагдамал команда манай республикын боксёрнуудтай һаяхан уулзаба. Энэ үдэр ород драмын театр соо хүн зон олон байжа, хүшэгын нээгдэхые хүлеэжэ ядан һууба. Уданшьегүй 8 час боложо, хүгжэмэй ирагуу һайхан абяан зэдэлжэ, хүрин улаан хилэн хүшэгэ аалиханаар хоёр тээшээ һолжорон нээгдэбэ. Рингын хойто захадань Красноярск городой 10 бэрхэ боксёр үндэр набтараараа жэрылдэн зогсобод. Нүгөө хажуудань Бурят-Монголой 10 боксёрнууд.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүнгэн бэетэй нэгэдэхи разрядай боксернууд (зүүн гарһаа) Николай Карасюк (Красноярск), Виктор Бадмаев (Улан-Удэ) тулалдажа байна.

Л. Хайдуровай фото.

Удааншье хүлеэгдэбэгүй. Эгээл хүнгэн бэетэйшүүлһээ Красноярска хизаарай чемпион байһан нэгэдэхи разрядай боксёр В. Данилов, Сибириин ба Дальна Востогой чемпион, дүрбэ удаа Бурят-Монголой республикын чемпион болоһон нэгэдэхи разрядай боксёр Бадмадаша Жигмытов хоёрой рингэдэ гарахадань нэрьемэ альга ташалгаар угтабад. Нэгэдэхи раунда эхилбэ. Хоёр бүхэ боксёрнууд урда урдаһаа ерэжэ, гараа барилсан сасуу, хоёр тээшээ гэнтэ халба һүрэн бэе бэедээ марян байхадань нүхэдынь һуури дээрээ үндэлзэн байгаа һэн. Хоёр гурба дахин шанга шангаар байлгалсаад абаба. Тиин гэнтэ Жигмытов урагшаа дабшажа, тэрэнэй баруун гарынь эршэтэй түргөөр В. Даниловай зүүн һанхай дээрэ няс гэжэ буушаба. «Накдаунд»... В. Даниловай удаа дараалан 3 дахин накдаундда абтахадань судья тэрэниие илагдаа гэжэ соносхобо. Мүн 70 тулалдаанда хабаадалсажа, 65 илалта туйлаһан хүнгэншэг бэетэй нэгэдэхи разрядай боксёр Николай Карасюк (Красноярск) хэды бэрхээр тулалдабашье, Виктор Бадмаевта (Улан-Удэ) шүүгдэшоо.

1956 ондо Сибириин ба Дальна Востогой түрүү һууриин түлөө болоһон мүрысөөндэ хабаадалсажа, шалгарһан 1-дэхи разрядай боксёр В. Патылицын (Красноярск) нэгэдэхи разрядай боксёр А. Ринчиновые (Улан-Удэ) илаа.

Баһал Сибириин ба Дальна Востогой түрүү һууриин түлөө мүрысөөндэ эрхим сэгнэлтэ абаһан, 70 гаран илалта туйлаһан нэгэдэхи разрядай боксёр Евгений Патылицын (Красноярск) манай суглуулагдамал командын тренер нэгэдэхи разрядай боксёр Антон Атарханов хоёрой тулалдаан ехэ һонирхолтой байба. Очкогоор А. Атарханов илалта туйлаа. 1-дэхи разрядай боксёр В. Шабаев (Улан-Удэ) 2-дохи разрядай боксёр Е. Прянниковые (Красноярск) илаа. 1-дэхи разрядай боксёр Г. Никитеев (Улан-Удэ) 1-дэхи разрядай боксёр Б. Никоноровые (Красноярск) илаа. В. Николаев (Улан-Удэ) В. Романовые (Красноярск) илаа. Спортивна разрядайнгаа тааруу бэшэ байһан дээрэһээ гурбадахи разрядай боксёр Г. Нестерович (Улан-Удэ) 1-дэхи разрядай боксёр Б. Кокориндо (Красноярск) тулалдангүйгөөр шүүгдэһэндэ бэеэ тоолобо.

Хүндэшэг бэетэйшүүл сооһоо манай боксёр Михаил Дворкин (Улан-Удэ) Евгений Войлошниковто (Красноярск) шүүгдэшоо. Хүндэ бэетэйшүүл сооһоо 1-дэхи разрядай боксёр В. Посохов (Улан-Удэ) 1-дэхи разрядай боксёр Будреевичые (Красноярск) илаа. Тиин манай боксёрнууд абажа боломоор 10 очкоһоо 7 очко абажа, айлшадаа шүүбэ. Мүнөө боложо үнгэрһэн мүрысөөн манай боксёрнуудай ургажа байгаа мэргэжэл шадабариень гэршэлбэ.

Р. Цыдыпов.

Залуушуулай вечер

Хэжэнгын аймагай Культурын байшанда залуушуулай вечер болоо.

Хэжэнгын МТС-эй комбайнер В. Матвеев, тракторист Совинский гэгшэдтэ үнгэрһэн жэлдэ эрхим амжалта туйлаһанайнь түлөө ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй болон обкомой грамотанууд барюулагд...

Мүн үбэлэй үелэ отара, ф...нүүдтэ туһалхаяа ошоод һай... хүдэлжэ байһан Дриевский, Р...нов болон бусад сакманщигу... грамотанууд барюулагдаа.

Г. Буянтуе...

Редактор **Д. Л. ЛОБСАНО...**

Инаг хайрата хани нүхэр, эсэгэ, үбгэ эсэгэ
ШАЛТЫКОВ Сократ Степановичын
1957 оной февралиин 22-то наһа бараһан тухайда һамганиинь, басагадынь, хүбүүниинь, ашанарынь, түрэлхидынь гүнзэгыгөөр шаналжа байһанаа мэдүүлнэ. Наһа барагшын бэень Советскэ үйлсын 56-дахи номерой 16-дахи байраһаа, февралиин 25-най үдэрэй хоёр часта гаргагдажа, хү...дөөлүүлэгдэхэ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н 00357 Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №